

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΑΤΟΜΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΟΥ ΕΠΙΛΟΓΗΣ – ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΟ

1. ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το μάθημα του βιολοντσέλου αποτελεί μία από τις 42 μουσικές ειδικεύσεις που καθορίζονται για τα Μουσικά Σχολεία. Ως ατομικό όργανο επιλογής, προβλέπεται με βάση το ωρολόγιο πρόγραμμα, η διδασκαλία δύο διδακτικών ωρών εβδομαδιαίως για κάθε μια από τις τρεις τάξεις του Γυμνασίου και μίας ώρας εβδομαδιαίως για το Λύκειο.

Το βιολοντσέλο από την εμφάνιση του το 16^ο αιώνα έως σήμερα αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του κουαρτέτου εγχόρδων και κατ' επέκταση της ορχήστρας εγχόρδων ή της συμφωνικής ορχήστρας αλλά και σημαντικό όργανο για κάθε άλλο μουσικό συνδυασμό. Λόγω των απεριόριστων τεχνικών και εκφραστικών δυνατοτήτων του, το βιολοντσέλο μπορεί να λειτουργήσει τόσο ως όργανο συνοδείας όσο και ως σολιστικό όργανο. Ο μαθητής επιλέγοντας το βιολοντσέλο ως όργανο επιλογής έχει τη δυνατότητα να μνηθεί στη τέχνη της μουσικής μέσα από τη εκτέλεση – ερμηνεία έργων από την εποχή του Μπαρόκ έως την εποχή μας.

2. ΔΙΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το Πρόγραμμα Σπουδών που ακολουθεί, έχει για κάθε επίπεδο την εξής διάρθρωση: το Κύριο μέρος (πίνακας) και την ετήσια αξιολόγηση. Το κύριο μέρος αποτελείται από πίνακα τεσσάρων στηλών. Στην πρώτη στήλη αναγράφεται ο τίτλος του στόχου αναφορικά με το επίπεδο (οργανωτής στόχων). Στην δεύτερη στήλη περιγράφεται αναλυτικά ο στόχος και τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα. Στην τρίτη στήλη περιγράφονται οι προτεινόμενες διδακτικές δραστηριότητες για την επίτευξη του στόχου, και στην τέταρτη στήλη περιλαμβάνεται ενδεικτικό εκπαιδευτικό υλικό, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο.

3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Η αξιολόγηση που αφορά το καθημερινό μάθημα και την επίδοση του μαθητή σε κάθε τρίμηνο περιγράφονται στην εισαγωγή. Ο μαθητής αξιολογείται σε κάθε μάθημα δια της ακρόασης. Η αξιολόγηση αυτή αποτυπώνεται αθροιστικά και αριθμητικά στον προφορικό βαθμό κάθε τριμήνου (βλ. 2.2, εισαγωγή για όλα τα μουσικά όργανα).

Τελικές εξετάσεις ακρόασης όπου, εφόσον ο μαθητής έχει κατακτήσει κατ' ελάχιστο την απαιτούμενη διδακτική ύλη, εξετάζεται στα εξής αντικείμενα:

- Εκτέλεση μίας σπουδής.

- Εκτέλεση ενός έργου του ρεπερτορίου με ακρίβεια στις διάρκειες, στη ρυθμική αγωγή και στη μουσική σημειολογία που ορίζει ο συνθέτης.

- Έλεγχος γνώσης των διδαχθεισών κλιμάκων και αρπέζ.

- Εκτέλεση, χωρίς ιδιαίτερες απαιτήσεις (ακρίβειας τέμπο, λαθών κατά την εκτέλεση κλπ.) μιας σπουδής ή έργου ρεπερτορίου από τη διδαχθείσα ύλη που επιλέγει η επιτροπή εξέτασης από το βιβλίο ύλης.

- Εκ πρώτης όψευς ανάγνωση δυσκολίας αντίστοιχης του επιπέδου.

- Ερωτήσεις επί της διδαχθείσας ύλης ιστορίας του οργάνου. Ερωτήσεις για τα έργα που ερμήνευσε ο μαθητής που αφορούν το στυλ, την εποχή και το συνθέτη τους.

Η επιτροπή εξετάσεων αποτιμά συνολικά την επίδοση της εξέτασης, χωρίς να βαθμολογεί κάθε ένα από τα προηγούμενα αντικείμενα ξεχωριστά.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΟΥ - ΕΠΙΠΕΔΟ 1

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
<p>1. Ιστορική, μορφολογική αναφορά.</p>	<p>1.1 Ο μαθητής επιδιώκεται να γνωρίσει την προϊστορία του βιολοντσέλου και την εξέλιξή του μέχρι την τελική ιστορική του μορφή. 1.2 Να γνωρίσει την ονομασία όλων των μερών του οργάνου, καθώς και τη χρησιμότητά τους. 1.3 Να γνωρίσει με σαφήνεια κάθε περιοχή του δοξαριού, με το όνομά της. 1.4 Να γνωρίσει τα μουσικά έργα του ρεπερτορίου του βιολοντσέλου.</p>	<p>1.1.1 Ιστορία των προγόνων του βιολοντσέλου και της εξέλιξής του στο χώρο και το χρόνο. 1.2.1 Παρουσίαση του οργάνου εξωτερικά και εσωτερικά. 1.3.1 Παρουσίαση και οριοθέτηση των περιοχών του δοξαριού. 1.4.1 Ακρόαση συναυλιών, έρευνα στο διαδίκτυο, μέσα αναπαραγωγής μουσικής.</p>	
<p>2. Στάση σώματος και τοποθέτηση χεριών.</p>	<p>2.1 Ο μαθητής πρέπει να τοποθετήσει σωστά τα πόδια του, τον κορμό του, τους ώμους, τους αγκώνες και τους καρπούς και να τοποθετήσει το βιολοντσέλο στο σωστό ύψος σε σχέση με το σώμα του. 2.2 Να γνωρίσει την ονομασία όλων των μελών του χεριού. 2.3 Να κατανοήσει τον τρόπο που κρατούμε το δοξάρι και τον τρόπο που τοποθετούμε το αριστερό χέρι, με ιδιαίτερη έμφαση στον αντίχειρα. 2.4 Να αναγνωρίσει τις ομοιότητες ως προς τη χρήση των δύο χεριών.</p>	<p>2.1.1 Σωστή ανατομική τοποθέτηση όλου του σώματος σε σχέση με το όργανο και το κάθισμα. 2.2.1 Ονομασία των μελών και των κλειδώσεων του χεριού και εξήγηση της λειτουργίας τους. 2.3.1 Τοποθετούμε τα χέρια και τα δάκτυλα ένα-ένα με ακρίβεια και ελάχιστη πίεση. 2.3.2 Χρησιμοποιούμε φωτογραφικό υλικό. 2.4.1 Εξήγηση των κοινών λειτουργιών και κρατήματος των δύο χεριών.</p>	
<p>3. Παραγωγή και ποιότητα ήχου.</p>	<p>3.1 Ο μαθητής καλείται να γνωρίσει τα χαρακτηριστικά του καλού ήχου. 3.2 Να γνωρίσει το μηχανισμό παραγωγής του ήχου. 3.3 Να καταφέρει να παράγει τον ελεύθερο και αβίαστο ήχο της χορδής.</p>	<p>3.1.1 Παρουσίαση της ελευθερίας, της ομαλότητας και του αβίαστου ήχου της χορδής. 3.2.1 Εξήγηση της σχέσης δοξαριού χορδής και της λειτουργίας παραγωγής ήχου. 3.3.1 Ασκήσεις μεγάλων και γρήγορων κινήσεων του δοξαριού.</p>	
<p>4. Ανάγνωση και τεχνική</p>	<p>4.1 Το κλειδί 4.1.1. Ο μαθητής καλείται να αναγνωρίζει, να διαβάξει και να γράφει το κλειδί του Φα.</p>	<p>4.1.1 Το σχηματίζουμε σε πεντάγραμμα ή στον πίνακα και το δείχνουμε στο βιβλίο 4.1.2 Τονίζουμε τη σημασία της τέταρτης γραμμής που δίνει την ονομασία στη νότα φα 4.1.3 Να σχηματιστεί από το μαθητή το κλειδί του Φα και η νότα φα στο πεντάγραμμα</p>	

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
		4.1.4 Επισημαίνουμε τη σχέση του κλειδιού του φα με το κλειδί του σολ ως προς την περιοχή του τονικού ύψους που καλύπτει.	
	4.2 Pizzicato. Εφαρμογή των pizzicato σε όλες τις χορδές.	4.2.1 Τοποθέτηση του δεξιού χεριού στην ταστιέρα 4.2.2 Τρόπος εφαρμογής των pizz. στις χορδές (Bartok, Π - V, κ.ά.). 4.2.3 Ασκήσεις pizzicato σε ανοιχτές χορδές.	
	4.3. Κούρδισμα. Ο μαθητής καλείται να αναγνωρίζει τις ανοικτές χορδές του βιολοντσέλου	4.3.1 Να παίζει pizzicato τις ανοιχτές χορδές πολλές φορές από τη Ντο προς τη Λα και το αντίστροφο και να λέει ταυτόχρονα το όνομά τους. 4.3.2 Να τις βρει και να τις παίξει στο πιάνο. 4.3.3 Να τις τραγουδήσει(στο τονικό ύψος που μπορεί). 4.3.4 Να τις γράψει στο πεντάγραμμο, να τις αριθμήσει και να τις μάθει. 4.3.5 Να ακούσει από τον καθηγητή, χωρίς να βλέπει και να αναγνωρίσει κάθε χορδή. 4.3.6 Να ακούσει τον καθηγητή πώς κουρδίζει παίζοντας διπλές χορδές και να εξοικειωθεί στο άκουσμα του διαστήματος 5 ^{ης} .	
	4.4 Δακτυλοθεσία: Ο μαθητής καλείται να εξασκηθεί στα εξής: Εύρεση της πρώτης θέσης σε όλες τις χορδές. Ορθή τοποθέτηση των δαχτύλων στην ταστιέρα στην πρώτη θέση. Αναγνώριση των ονομάτων των φθόγγων στην πρώτη θέση σε όλες τις χορδές και γραφή στο πεντάγραμμο. Συνειδητοποίηση της σχέσης ανοίγματος ανάμεσα στα δάχτυλα. Γρήγορη εναλλαγή με συνδυασμούς των δαχτύλων σε μία χορδή στην πρώτη θέση. Μεταφορά του αριστερού χεριού σε δύο γειτονικές χορδές στην πρώτη θέση. Συνδυασμός δαχτύλων σε δύο χορδές στην πρώτη θέση. Κίνηση των δαχτύλων σε τρεις χορδές στην πρώτη θέση. Κίνηση των δαχτύλων σε τέσσερις χορδές στην πρώτη θέση. Εκτέλεση διαστημάτων τρίτης, πέμπτης, έκτης, έβδομης και οκτάβας.	4.4.1 Τοποθέτηση και των τεσσάρων δαχτύλων πάνω στη χορδή. 4.4.2 Τοποθέτηση του αντίχειρα κάτω από την ταστιέρα ανάμεσα στο 1ο και 2ο δάχτυλο. 4.4.3 Ασκήσεις για εύρεση της 1ης θέσης (π.χ. τοποθετώντας πολλές φορές το αριστερό χέρι στην 1η θέση). 4.4.4 Επαλήθευση της 1ης θέσης με πατημένα και τα τέσσερα δάχτυλα και ακούγοντας την οκτάβα από τη διπλανή χορδή. 4.4.5 Εύρεση της 1ης θέσης στη χορδή Ντο με μεταφορά από τη χορδή Σολ 4.4.6 Εύρεση της 1ης θέσης από ανοιχτή χορδή, τοποθετώντας μόνο το πρώτο δάχτυλο και ακούγοντας το διάστημα του τόνου 4.4.7 Ασκήσεις τοποθέτησης των δαχτύλων σε κάθε χορδή. Πρώτα pizz. και μετά με δοξάρι: 4.4.8 Ασκήσεις σε δύο χορδές και διαστήματα 2ας -οκτάβας: 4.4.9 Ασκήσεις σε τρεις και τέσσερις χορδές: 4.4.10 Ασκήσεις legato.	4.4.7 (Dotzauer, Method Vol.1, No 2-9), (Feuillard, Method No 1.1-1.15) 4.4.8 (Dotzauer Method Vol.1, No 10-17), (Feuillard Method No 2-4) 4.4.9 (Dotzauer Method Vol.1, No 18-30), (Feuillard Method No 5) 4.4.10 (Dotzauer Method Vol.1, No 31-47), (Feuillard Method No 6-9)
	4.5 Προεκτάσεις: Εφαρμογή της προέκτασης του 1 ^{ου} δαχτύλου προς τα πίσω (πάνω, ένα ημιτόνιο χαμηλότερα) σε	4.5.1 Ασκήσεις προέκτασης για το 1 ^ο δάχτυλο. Όλους τους συνδυασμούς του προεκτεινόμενου δαχτύλου με τα υπόλοιπα.	4.5.1 (Dotzauer Method Vol.1, No 48,49),

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
	<p>όλες τις χορδές.</p> <p>Εξάσκηση για την προέκταση του πρώτου δαχτύλου από τη φυσική θέση κατά ημιτόνιο χαμηλότερα σε όλες τις χορδές. Εφαρμογή της προέκτασης του χεριού προς τα μπροστά (κάτω, κατά ένα ημιτόνιο ψηλότερα).</p>	<p>4.5.2 Ασκήσεις προέκτασης με σταθερό το πρώτο δάχτυλο. Εφαρμογή της προέκτασης του χεριού και μετακίνηση του αντίχειρα και των υπόλοιπων δαχτύλων προς τα μπροστά (κάτω) κατά ένα ημιτόνιο ψηλότερα κρατώντας πατημένο το 1ο δάχτυλο, το οποίο τεντώνει.</p> <p>4.5.3 Στον τρόπο εκμάθησης των προεκτάσεων χρησιμοποιούμε τις ανάλογες κλίμακες όπως φα μείζονα, σι ύφεση μείζονα μι ύφεση μείζονα και ρε μείζονα.</p>	<p>(Feuillard, Method No 10,12,13) 4.5.2 (Dotzauer Method Vol.1,No 65), (Feuillard Method No 10)</p>
	<p>4.6. Θέσεις/ Μισή θέση: Ο μαθητής καλείται να ανταποκριθεί σε αυτή την αλλαγή θέσης μετακινώντας ολόκληρο το χέρι μαζί με τον αντίχειρα και σχηματίζοντας τα διαστήματα με μεγαλύτερη τάση μεταξύ των δαχτύλων.</p> <p>4.7 Κλίμακες. Στόχος είναι ο μαθητής να:</p> <p>4.7.1 Κινεί άνετα, γρήγορα και στις σωστές θέσεις τα δάχτυλα στην πρώτη θέση.</p> <p>4.7.2 Μπορεί να χρησιμοποιεί τους δακτυλισμούς του arpeg.</p> <p>4.7.3 Γυμνάσει τα δάχτυλα. Να σταθεροποιήσει το κούρδισμα.</p>	<p>4.6.1.1 Να μάθει να κινεί ελεύθερα το αριστερό χέρι στη ταστιέρα πάνω και κάτω μαζί με τον αντίχειρα και χωρίς να πιέζει τις χορδές</p> <p>4.6.1.2 Εναλλαγές από την πρώτη στη μισή θέση και το αντίστροφο.</p> <p>4.7.1 Μελέτη όλων των μειζόνων κλιμάκων σε μία οκτάβα (ηΝτο+ σε δύο οκτάβες και μέχρι τη Φα+ πάμε στη Λα χορδή πρώτη θέση). Τις κλίμακες Ντο- Σολ- Ρε- Λα-(αρμονική και μελωδική) σε μία οκτάβα.</p> <p>4.7.2 Στην εκμάθηση των κλιμάκων περιλαμβάνεται το 1ο αρπέζ και οι σχετικές με τις κλίμακες ασκήσεις.</p> <p>4.7.3 Η εκμάθηση των κλιμάκων γίνεται με τρόπους, όπως π.χ. σε ολόκληρα, ήμισυ, τέταρτα, detached, 2, 3 και 4 legato.</p>	<p>4.6.1.2 (Feuillard, Method No 16)</p>
	<p>4.8 Δοξάρι: Ο μαθητής καλείται να γνωρίσει έναν από τους βασικούς τρόπους τοποθέτησης των δαχτύλων του δεξιού χεριού στο talon (γερμανικό-γαλλικό). Να τοποθετήσει σωστά το δοξάρι στις χορδές. Να κάνει σωστή χρήση του αγκώνα και του καρπού στις δύο κατευθύνσεις κίνησης του δοξαριού. Να αναγνωρίσει και να εκτελέσει τις δύο κατευθύνσεις του δοξαριού(Π Tirez και V Poussez). Να διατηρεί σταθερό το ηχητικό αποτέλεσμα σε όλο το μήκος του τόξου. Να παίζει τις ανοιχτές χορδές σε ολόκληρα, μισά και τέταρτα Να ξεχωρίζει τα τμήματα του δοξαριού. Να παίζει νότες με διαφορετικές αξίες σε μία χορδή.</p>	<p>4.8.1 Ασκήσεις τοποθέτησης του δοξαριού πάνω στις χορδές.</p> <p>4.8.2 Χρήση των μισών τριχών και τοποθέτηση ανάμεσα στην ταστιέρα και τον καβαλάρη σε σταθερή θέση με φροντίδα του ηχητικού αποτελέσματος, και σε όλο το μήκος του τόξου (τενούτες). Επανάληψη πολλές φορές σε όλες τις χορδές.</p> <p>4.8.3 Ασκήσεις λειτουργίας του αγκώνα χωρίς το δοξάρι. Θέση του αγκώνα ανά επίπεδο, ανάλογα με τη χορδή που παίζεται.</p> <p>4.8.4 Ασκήσεις σε ανοιχτές χορδές Tirez και Poussez σε αξία ολόκληρου και παύση ολόκληρου πριν την αλλαγή δοξαριού.</p> <p>4.8.4 Ασκήσεις σε ανοιχτές χορδές Tirez και Poussez σε αξία ολόκληρου, ήμισυ και τετάρτου</p> <p>4.8.4 Βάση-μέση-μύτη δοξαριού: Ασκήσεις με τέταρτα στα τρία σημεία του.</p> <p>4.8.5 Ασκήσεις σε δύο, τρεις και τέσσερις χορδές.</p>	<p>4.8.4 (Dotzauer Method Vol.1,No 1) 4.8.5 (Dotzauer Method Vol.1,No 10,18,21)</p>
	<p>Να παίζει σε δύο, τρεις και τέσσερις χορδές. Να παίζει σε δύο ανοιχτές χορδές μαζί.</p>	<p>4.8.6 Ασκήσεις για δύο ανοιχτές χορδές μαζί. 4.8.7 Ασκήσεις legato.</p>	<p>4.8.7 (Dotzauer Method Vol.1,No 31-47)</p>

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
	<p>Να παίζει legato σε μία και δύο χορδές. Να παίζει έως 4 ή και 8 φθόγγους legato. Να παίζει όγδοα χωριστά και να κάνει διαίρεση του δοξαριού.</p>	<p>4.8.9 Όγδοα χωριστά και διαίρεση του δοξαριού.</p>	<p>(Feuillard, Method No 6-9) 4.8.9 (Dotzauer Method Vol.1, No 58-60)</p>
<p>5. Μουσική Ερμηνεία (ΚΟΙΝΟ ΓΙΑ ΤΑ ΕΠΙΠΕΔΑ 1, 2 και 3)</p>	<p>5.1. Δυναμική:</p> <p>5.1.1 Εξάσκηση στους συμβολισμούς <i>mf</i>, <i>f</i>, <i>mp</i>, <i>P</i></p> <p>5.1.2 Εφαρμογή σε μουσικές φράσεις.</p> <p>5.2 Ηχώχρωμα. Αλλαγή ηχοχρώματος και εισαγωγή νέων τεχνικών όπως:</p> <p>5.2.1 Το flageolet (αρμονικός).</p> <p>5.2.2 Το glissando.</p> <p>5.2.3 Ο μαθητής συνειδητοποιεί ότι τα ηχοχρώματα που παράγονται με διάφορες τεχνικές ποικίλουν και έχουν τη δυνατότητα να μιμηθούν ήχους από άλλα όργανα, ήχους της φύσης, μίας σειρήνας.</p>	<p>5.1.1 Παράδειγμα με αύξηση και μείωση της δυναμικής της φωνής. Παράδειγμα με αύξηση και μείωση του φωτός στην αίθουσα.</p> <p>5.1.2 Ο μαθητής καλείται να: Κάνει ασκήσεις δυναμικής σε ανοιχτές χορδές. Διακρίνει τους συμβολισμούς σε μία άσκηση και να τους εκτελεί. Εφαρμογή των δυναμικών στην κλίμακα.</p> <p>5.2.1 Να ακούσει από τον καθηγητή το συγκεκριμένο ηχώχρωμα και να εκτελέσει και ο μαθητής τους αρμονικούς στην 4^η θέση (στην τονική και στην 5^η), με το άγγιγμα του συγκεκριμένου σημείου της χορδής και χωρίς καθόλου πίεση.</p> <p>5.2.2 Να ακούσει από τον καθηγητή το συγκεκριμένο ηχώχρωμα και να εκτελέσει και ο μαθητής glissando, αφού πρώτα εξασκηθεί στην ελεύθερη ολίσθηση του αριστερού χεριού στην ταστιέρα χωρίς καθόλου πίεση, και έπειτα με πίεση, αυξάνοντας ή μειώνοντας το τονικό ύψος. Εξήγηση γιατί συμβαίνει αυτό σε όργανα μη συγκερασμένα.</p> <p>5.2.3 Να συνδυάσει τα ηχοχρώματα του flageolet ή φλαουτάτο με τον ήχο του φλάουτου. Να μιμηθεί το ηχώχρωμα του glissando με τη φωνή του και να το συνδυάσει με τον ήχο της σειρήνας. Να ακούσει και άλλα όργανα που έχουν αυτή τη δυνατότητα (βιολί, βιόλα, κοντραμπάσο, ούτι, λύρες).</p>	
	<p>5.3 Ταχύτητα εκτέλεσης (Tempo). Ο μαθητής καλείται να :</p> <p>5.3.1 Εκτελέσει ασκήσεις σε αργά και γρήγορα tempi.</p> <p>5.3.1.1 Αργά tempi: Largo - Adagio – Larghetto - Adagietto – Lento - Grave</p> <p>5.3.1.2 Γρήγορα tempi: Τα γρήγορα tempi βασίζονται στο Allegro και τις παραλλαγές του. Allegro - allegro moderato - allegro assai - allegro con spirito - allegro molto - allegro con brio – vivace – presto – prestissimo.</p>	<p>5.3.1.1 Ο μαθητής ακούει από τον καθηγητή αποσπάσματα από έργα ή από σπουδές με αργά tempi Ακούει από μουσική βιβλιοθήκη του Σχολείου έργα για βιολοντσέλο με αργά tempi (π.χ. largo, με ρυθμικό χαρακτήρα, adagio, με μελωδικό χαρακτήρα, κ.τ.λ.).</p> <p>5.3.1.2 Ο μαθητής ακούει από τον καθηγητή αποσπάσματα από έργα ή από σπουδές με γρήγορα tempi. Ακούει από μουσική βιβλιοθήκη του Σχολείου έργα για βιολοντσέλο</p>	

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
	<p>Σημ.: Ο μαθητής στα επίπεδα 1, 2 κ' 3 καλείται να αναγνωρίζει και να εκτελεί στις σπουδές του επιπέδου του τις ενδείξεις του tempo.</p> <p>Καλείται να μπορεί να εκτελέσει αργά tempi και από τα γρήγορα το Allegro και Allegro moderato.</p>	<p>με γρήγορα tempi.</p> <p>Αναγνωρίζει και εκτελεί στις σπουδές του επιπέδου του τις ενδείξεις του tempo (π.χ. allegro, χαρούμενο-ζωντανό-γρήγορο allegro moderato, μέτρια γρήγορο).</p>	
	<p>5.4 Στυλιστική Ερμηνεία. Επιδιώκεται να γνωρίσει ο μαθητής:</p> <p>5.4.1 Τη σχέση μεταξύ φθόγγων και έκφρασης. Τον τρόπο ένωσης-διαδοχής των φθόγγων όσον αφορά στην έκφραση. Τη μουσική φράση σε μία σπουδή ή σ' ένα έργο και να συνδέει τις νότες με τον ανάλογο τρόπο.</p> <p>5.4.2 Σημάδια έκφρασης/άρθρωσης</p> <p> Ανοιχτή χορδή</p> <p> Κορώνα (fermata), παρατεταμένη διάρκεια της αξίας</p> <p> Αναπνοή</p> <p> Staccato (όπως έχει διδαχθεί στην ενότητα Τεχνική και Ανάγνωση)</p> <p> Portato (όπως έχει διδαχθεί στην ενότητα Τεχνική και Ανάγνωση)</p> <p> Accent. Η νότα που έχει accent παίζεται ζωηρότερα, επιθετικότερα από τις άλλες.</p>	<p>5.4.1 Ο καθηγητής χρησιμοποιεί ως παράδειγμα έκφρασης τον προφορικό λόγο και αντιπαραβάλλει το νόημα μίας πρότασης με το νόημα μιας μουσικής φράσης.</p> <p>Ο μαθητής ακούει και μιμείται τον καθηγητή στην εκτέλεση μίας απλής μουσικής φράσης.</p> <p>Ο μαθητής ακούει και μιμείται τον καθηγητή στην εκτέλεση μιας κλίμακας δίνοντας έμφαση στην έκφραση κατά τη διαδοχή των βαθμίδων.</p> <p>5.4.2 Ο καθηγητής επισημαίνει κάθε φορά τα σημάδια έκφρασης και άρθρωσης στις σπουδές και τα έργα και δείχνει τον τρόπο εκτέλεσης.</p>	
	<p>5.5 Ερμηνεία έργων. Ο μαθητής καλείται:</p> <p>5.5.1 Να εφαρμόζει τις δυναμικές, τα ηχοχρώματα, τα tempi, τα σημάδια έκφρασης και άρθρωσης στα έργα των επιπέδων 1, 2 και 3.</p> <p>5.5.2 Να διακρίνει τα χαρακτηριστικά της κάθε περιόδου: Μπαρόκ(17^{ος}-αρχές 18^{ου} αι.) Κλασική εποχή(18^{ος} αι.) Ρομαντισμός(τέλη 18^{ου} αι.-19^ο αι.)</p>	<p>5.5.1 Ο μαθητής ακούει και μιμείται τον καθηγητή στην έκφραση των έργων.</p> <p>Ο μαθητής καλείται να ακούει ηχογραφήσεις των έργων ή και βίντεο μέσα από το διαδίκτυο.</p> <p>5.5.2/5.5.3 Ο μαθητής καλείται να ανακαλύπτει και να εφαρμόζει τα ερμηνευτικά χαρακτηριστικά του κάθε έργου, τοποθετώντας το στην κατάλληλη μουσική περίοδο.</p>	<p>5.5.1/5.5.2/5.5.3 J.B. Breval Κοντσερτίνο No 2 σε Ντο μείζονα) B. Romberg Σονάτα σε Μι ελάσσονα Op. 38)</p>

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
	5.5.3 Να μελετά τον συνθέτη του έργου και την εποχή του, να ακούσει άλλα έργα του. Να ανακαλύπτει ομοιότητες μεταξύ συνθετών της ίδιας εποχής.		
6. Μουσική Δημιουργία	6.1 Συμμετοχή σε μουσικά σύνολα. Σκοπός είναι να λειτουργήσει ο μαθητής σε ομαδικό επίπεδο. Παράλληλα εξασκείται στη διάκριση των ηχοχρωμάτων και αναγνώριση των δυνατοτήτων του οργάνου μέσα στο σύνολο.	6.1.1 Ο μαθητής καλείται να συμμετέχει ενεργά σε μουσικά δρώμενα, σε συνεργασία με μαθητές πιο προχωρημένους. Επιλέγονται βατά ή κατάλληλα τροποποιημένα έργα. 6.1.2 Διαθεματική σύνδεση με μαθήματα όπως ιστορία κ.α. (λ.χ. βυζαντινή-ισοκράτημα).	6.1.1.1 Διαδικτυακή βιβλιοθήκη IMSLP
	6.2 Αυτοσχεδιασμός. Απελευθέρωση του μαθητή από την παρτιτούρα. Τόνωση αυτοπεποίθησης. Ανάπτυξη της αίσθησης του τονικού κέντρου (προκειμένου για τονική μουσική).	6.2.1 Εκμάθηση μικρών έργων από μνήμης. Μουσικοί 'διάλογοι' (επανάληψη από το μαθητή σύντομων ρυθμικών και μελωδικών μοτίβων στο βιολοντσέλο). Ενδείκνυνται τεχνικές και effects που παράγονται με ευκολία (π.χ. αρμονικοί ήχοι, αρχικά άνευ σημειογραφίας) και αναφορές μέσα από τα έργα στα σημεία που προσδίδουν δυνατότητα ελευθερίας.	6.2.1.1 Για την τεχνική www.cello online.com ή http://www.cello-academy.com/
	6.3 Σύνθεση. Ο μαθητής συμμετέχει αναπαράγοντας επιλεγμένες μουσικές ιδέες από τον διδάσκοντα ή και από προχωρημένους μαθητές.	6.3.1 Ομαδικά – ατομικά, ενίοτε και με τη χρήση προγράμματος ηλεκτρονικής γραφής παρτιτούρας.	6.3.1.1 Πρόγραμμα ηλεκτρονικής γραφής παρτιτούρας musescore.
	6.4 Ενοργάνωση – Ενορχήστρωση. Αίσθηση του 'κουρδίσματος' μέσα στο σύνολο. Ο μαθητής καλείται να αναγνωρίσει και να αναπαράγει ρόλους ως μέλος του συνόλου (ρυθμική συνοδεία-μπασογραμμή κ.τ.λ.)	6.4.1 Πειραματισμοί αρχικά με καθηγητή σε ρόλο καθοδηγητή και αργότερα σε ομάδες. Παραγωγή συνηχίσεων στην ομάδα (τυχαίων – προδιαγεγραμμένων). 6.4.2 Απλή ηχογράφηση των αποτελεσμάτων των ομάδων και κριτική ακρόαση.	6.4.2.1 Χρήση προγράμματος ηχογράφησης (π.χ. από κινητό τηλ. ή mp3 player ή από Η/Υ).
	6.5 Μουσική έρευνα για εκτέλεση. Εδώ το ζητούμενο είναι να εντοπίσει ο μαθητής τις πηγές αλλά και τη μέθοδο της έρευνας και να αποκτήσει ακούσματα από διαφορετικούς καλλιτέχνες-διαφορετικούς τύπους έκφρασης μέσα από την τέχνη.	6.5.1 Έρευνα στη σχολική βιβλιοθήκη. 6.5.2 Έρευνα σε ιστότοπους μουσικού ενδιαφέροντος. 6.5.3 Παρακολούθηση συναυλιών. 6.5.4 Μουσική ακρόαση.	6.5.2.1 www.youtube.com
	6.6 Συζήτηση με επαγγελματίες του αντικειμένου – Σεμινάρια. Ο μαθητής έχει την ευκαιρία να γνωρίσει δια ζώσης τους καλλιτέχνες, να συζητήσει μαζί τους και να σχηματίσει προσωπική εικόνα για το όργανο, τον τρόπο που παίζεται και να αντλήσει πληροφορίες και εμπειρία	6.1 Κάλεσμα καλλιτεχνών στο σχολείο. 6.6.2 Εύρεση καλλιτεχνών και συζήτηση με τη χρήση νέων τεχνολογιών. 6.6.3 Συμμετοχή σε σεμινάρια (ως ακροατές).	6.6.2.1 skype, viber κ.ά. 6.6.3.1 Προτροπή για συμμετοχή σε θερινές ακαδημίες ελληνικών

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
	μοναδική από αυτή την επαφή.		πανεπιστημίων.
7. Αξιοποίηση γνώσης, εμπειρίας και δεξιοτήτων	7.1 Σκηνική παρουσία	7.1.1 Ασκήσεις σκηνικής παρουσίας - Έμμεση έκθεση στο κοινό (μεγάλα μουσικά σύνολα – φιλικό κοινό).	7.1.1.1 Αίθουσα συναυλιών του σχολείου
	7.2 Ψυχολογία της σκηνικής παρουσίας	7.2.1 Ανάλυση των αισθημάτων και συμπεριφορών του μαθητή μετά από έκθεση σε κοινό (π.χ. τρακ, φόβος κ.α.) και εύρεση των αιτιών που δημιουργούνται.	
	7.3 Εμπειρία βοηθού τεχνικού ήχων	7.3.1 Ενεργή συμμετοχή στο στήσιμο μιας μικροφωνικής για τη διεξαγωγή συναυλιών. 7.3.2 Ενεργή συμμετοχή στη διαδικασία μιας ηχογράφησης ως βοηθός ηχολήπτη.	7.3.1.1 Μικροφωνική εγκατάσταση του σχολείου
	7.4 Τροποποίηση παρτιτούρας	7.4.1 Χρησιμοποίηση προγραμμάτων ηλεκτρονικής γραφής παρτιτούρας για αξιοποίηση έργου (π.χ. μεταφορά).	7.4.1.1 Χρήση musescore https://musescore.org/ ή κάποιου προγράμματος sequencer
	7.5 Μουσικοί πειραματισμοί – αυτοσχέδια όργανα	7.5.1 Έρευνα σε διαδικτυακούς τόπους με μουσικούς πειραματισμούς. 7.5.2 Πειραματισμοί – απόπειρες κατασκευής μουσικών οργάνων από άχρηστα υλικά.	7.5.1.1 www.oddmusic.com 7.5.1.2 Διαδραστικοί πίνακες

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΟΥ - ΕΠΙΠΕΔΟ 2

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
<p>1. Ιστορική, μορφολογική αναφορά.</p>	<p>1.1 Ο μαθητής καλείται να γνωρίσει τους μεγάλους κατασκευαστές του βιολοντσέλου. 1.2 Να γνωρίσει τα μουσικά έργα του ρεπερτορίου του βιολοντσέλου.</p>	<p>1.1.1 Αναφορά σε μεγάλους κατασκευαστές. 1.1.2 Έρευνα στο διαδίκτυο, φωτογραφίες καλών οργάνων. 1.2.1 Ακρόαση συναυλιών, έρευνα στο διαδίκτυο, μέσα αναπαραγωγής μουσικής.</p>	
<p>2. Στάση σώματος και τοποθέτηση χεριών.</p>	<p>2.1 Ο μαθητής καλείται να αποκτήσει την εικόνα της στάσης των χεριών. 2.2 Να κατανοήσει την γεωμετρία και την ανατομία μας πάνω στο βιολοντσέλο. 2.3 Να κατανοήσει την διαφορετική θέση χεριού-τόξου για κάθε χορδή.</p>	<p>2.1.1 Παρουσίαση της στάσης των χεριών. 2.1.2 Χρήση φωτογραφικού υλικού. 2.2.1 Γεωμετρική και ανατομική ανάλυση. 2.3.1 Επίδειξη των τεσσάρων επιπέδων που ορίζονται από τις χορδές, και εξάσκηση μέσω σπουδών αλλαγής χορδών.</p>	
<p>3. Παραγωγή και ποιότητα ήχου.</p>	<p>3.1 Ο μαθητής καλείται να κατανοήσει βιωματικά το βάρος του τόξου, και να το εκμεταλλευτεί για την αβίαστη παραγωγή ήχου. 3.2 Να κατανοήσει την θέση μηδενικής ενέργειας στη βάση και δυναμικής ενέργειας στη μύτη του τόξου.</p>	<p>3.1.1 Κυκλικές κινήσεις του δεξιού χεριού, ανοικτές χορδές σε όλο το μήκος του τόξου, ανάλογες ασκήσεις. 3.2.1 Παρομοίωση τραβήγματος (tirez) του τόξου με το τράβηγμα ενός λάστιχου και σπρωξίματος (roussez), με την επαναφορά του. 3.2.2 Χρήση του παραδείγματος της τοξοβολίας. 3.2.3 Χρήση του παραδείγματος της αναπνοής. Εισπνοή = (tirez), εκπνοή = (roussez).</p>	
<p>4. Ανάγνωση και τεχνική</p>	<p>4.1. Ασκήσεις προθέρμανσης. Ο μαθητής καλείται να αντιληφθεί τη χρησιμότητα των ασκήσεων προθέρμανσης και των δύο χεριών πριν τη μελέτη, το μάθημα, τις εξετάσεις, τη συναυλία.</p>	<p>4.1.1 Ασκήσεις προθέρμανσης δεξιού χεριού: τενούτες, ήμισυ, τέταρτα σε ανοικτές χορδές, με προσοχή στο άνοιγμα-κλείσιμο του χεριού και έμφαση στη θέση του αγκώνα ανά επίπεδο χορδής. 4.1.2 Ασκήσεις προθέρμανσης αριστερού χεριού: Εναλλαγή όλων των δαχτύλων με όλους τους δυνατούς συνδυασμούς σε κάθε χορδή, 4 ή 8 legato σε κάθε συνδυασμό και με σταδιακή αύξηση της ταχύτητας εκτέλεσης (π.χ. 1° -2°, 1°-3°, 1°-4° // 2°-1°, 2°-3°, 2°-4° κ.ο.κ.).</p>	<p>4.1.1(Dotzauer Method Vol.1, Άσκηση No 1.), (Feuillard Method Άσκηση No 1. 1-4), (Sevcik, School of bowing technique op.2, part 1, Άσκηση No 2) 4.1.2 (Dotzauer Method Vol.1, Άσκηση No 2.)</p>
	<p>4.2 Συντονισμός (κούρντισμα). Ο μαθητής καλείται να εξασκηθεί στο κούρντισμα των χορδών του οργάνου.</p>	<p>4.2.1 Ανάγκη ύπαρξης ενός σταθερού τονοδότη. (πιάνο, διαπασών, ηλεκτρονικός τονοδότης, από άλλο όργανο-έγχορδο- κουρντισμένο). 4.2.2 Εκμάθηση της συχνότητας κουρντίσματος σε 440 ή 442 Hz Συντονισμός από τονοδότη μόνο της χορδής Λα. Με βάση τη Λα συντονίζουμε τη Ρε, με βάση τη Ρε τη Σολ και με βάση τη Σολ τη Ντο σε πέμπτες. 4.2.3 Εξήγηση του μηχανισμού των κλειδιών και του χορδοστάτη (βιδάκια). Παράδειγμα κουρντίσματος από τον καθηγητή.</p>	

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
	<p>4.3 Θέσεις του βραχίονα (neck positions). Στόχος είναι με τη μελέτη των θέσεων αυτών να κατακτηθεί η απρόσκοπτη κίνηση του χεριού και να επιτευχθεί:</p> <p>4.3.1 Κίνηση με ευκολία στην 1^η θέση.</p> <p>4.3.2 Μεταφορά στην ψηλότερη 1^η θέση.</p> <p>4.3.3 Συστολή και προέκταση του 4^{ου} δαχτύλου (υπερέκταση).</p> <p>4.3.4 Μισή θέση (επανάληψη και εμπέδωση από το 1^ο επίπεδο).</p> <p>4.3.5 Η 4^η θέση.</p> <p>4.3.6 Η παραγωγή αρμονικού στην 4^η θέση με το 3^ο δάχτυλο (Flageolet).</p> <p>4.3.7 Η χαμηλότερη 4^η θέση.</p> <p>4.3.8 Η 4^η θέση, με προώθηση των δαχτύλων 2-3-4.</p> <p>4.3.9 Την ψηλότερη 4η θέση.</p>	<p>Άσκηση κουρδίσματος από τον μαθητή.</p> <p>4.2.4 Άσκηση εξοικείωσης του μαθητή στο άκουσμα των διαστημάτων 5^{ης} καθαρής σε συνήχηση (Λα-Ρε, Ρε-Σολ, Σολ-Ντο).</p> <p>4.3.1 Επαναληπτικές ασκήσεις 1^{ης} θέσης κατ' επιλογή από το 1^ο επίπεδο</p> <p>4.3.2 Ψηλότερη 1^η θέση Το πρώτο δάχτυλο προωθείται ένα ημιτόνιο ψηλότερα και τοποθετείται δίπλα στο δεύτερο.</p> <p>4.3.3 Συστολή και προέκταση του 4^{ου} δαχτύλου.</p> <p>4.3.4 Μισή θέση-Αλλαγή με 1^η θέση.</p> <p>4.3.5 Ασκήσεις για την τοποθέτηση του χεριού στη θέση αυτή.</p> <p>4.3.6 Αρμονικός στην 4^η θέση με το 3^ο δάχτυλο (Flageolet).</p> <p>4.3.7 Για αυτή τη θέση παράγεται διάστημα τρίτης μεγάλης με την προς τα πίσω προέκταση του 1^{ου} δαχτύλου.</p> <p>4.3.8 Προώθηση των 2^{ου}-3^{ου}-4^{ου} δαχτύλων στην 4 θέση, με το πρώτο να μένει σταθερό, ώστε να καλυφθεί διάστημα 3^{ης} μεγάλο μεταξύ 1^{ου}-4^{ου} δάχτυλου.</p> <p>4.3.9 Ψηλότερη 4η θέση. Το πρώτο δάχτυλο προωθείται κατά ένα ημιτόνιο ψηλότερα και τοποθετείται δίπλα στο δεύτερο, και καλύπτεται διάστημα 3^{ης} μικρό.</p>	<p>4.3.2 (Dotzauer Method Vol.1, Άσκηση No 83-86)</p> <p>4.3.3 (Dotzauer Method Vol.1, Άσκηση No 93-95)</p> <p>4.3.4 (Dotzauer Method Vol.1, Άσκηση No 106-108)</p> <p>4.3.5 (Feuillard Method, Ασκήσεις 20-23), (Dotzauer Method Volume 2, Άσκηση No 109-113), (Marian Miedlar, Szkola na Wiolonczele, Czesg 2, Ασκήσεις No 1-28)</p> <p>4.3.6 (Dotzauer Method Vol.2, Άσκηση No 114-116)</p> <p>4.3.7 (Dotzauer Method Vol.2, Άσκηση No 117-121)</p> <p>4.3.8 (Dotzauer Method Vol.2, Άσκηση No 122-124)</p> <p>4.3.9 (Dotzauer Method Vol.2, Άσκηση No 125-127)</p>
	<p>4.4 Δοξάρι.</p> <p>4.4.1 Εφαρμογή των τεχνικών dedache , portato, staccato.</p> <p>4.4.2 Να ξεχωρίζει και να διαιρεί συνειδητά τα μέρη του δοξαριού (βάση-μέση-μύτη, κάτω μισό, πάνω μισό).</p> <p>4.4.2 Να γνωρίζει σε κάθε νότα που θα εκτελέσει ποιο μέρος του δοξαριού θα χρησιμοποιήσει (όλο το δοξάρι, το κάτω μισό, το πάνω μισό, τη βάση, τη μέση, τη μύτη).</p> <p>4.4.3 Τις δυναμικές του ήχου forte, piano, mf, mp, crescendo, diminuendo (Εισαγωγή).</p>	<p>4.4.1 Εκμάθηση τεχνικής dedache, portato, staccato κατά τη μελέτη της κλίμακας με τρόπους.</p> <p>4.4.2 Εκμάθηση τεχνικής dedache, portato, staccato, μέρη δοξαριού (βάση-μέση-μύτη).</p> <p>4.4.3 Ασκήσεις δυναμικής</p>	<p>4.4.2 (Sevcick School of Bowing Technique, Op. 2, Part 1 Ασκήσεις No 1-3)</p> <p>4.4.3 (Dotzauer Method Vol.1, Άσκηση No 96)</p>

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
	<p>4.5 Κλίμακες. Ο μαθητής καλείται να γνωρίζει:</p> <p>4.5.1 Να παίζει κλίμακες μείζονες και ελάσσονες στην 1^η και 4^η θέση σε δύο οκτάβες.</p> <p>4.5.1.2 Να μελετάει τις κλίμακες με τρόπους.</p> <p>4.5.1.3 Να μελετάει τα αρπάζ με τρόπους.</p>	<p>4.5.1 Κλίμακες στην 1^η θέση σε μία ή δύο οκτάβες.</p> <p>4.5.2 Λα+, Λα- Μι- Σι- (μελωδική και αρμονική).</p> <p>4.5.3 Ρε- Σολ- Ντο- (μελωδική και αρμονική).</p> <p>4.5.4 Κλίμακες 1^η και 2^η θέση σε δύο οκτάβες.</p> <p>4.5.5 Ντο+, έως σολ 4^{ης} θέσης, Σολ+, Ρε+, Ρε-, Φα+, Λα+, Λα-, έως φθόγγο λα (flageolet), Σιb+, Σολ- .</p> <p>4.5.1.2 Η εκμάθηση των κλιμάκων σε ήμισυ χωριστά αργά σε τέταρτα χωριστά , όλο το δοξάρι, 2,3,4 legato.</p> <p>4.5.1.3 Η εκμάθηση των αρπάζ σε ήμισυ χωριστά αργά σε τέταρτα χωριστά , όλο το δοξάρι, 3,6 legato.</p>	<p>4.5.2(Dotzauer Method Vol.1, Σελ. 31-35)</p> <p>4.5.3(Dotzauer Method Vol.1, Σελ. 37-39)</p> <p>4.5.5(Dotzauer Method Vol.2, Σελ. 3-8)</p>
	<p>4.6 Ταχύτητα εκτέλεσης. Ο μαθητής εξασκείται :</p> <p>4.6.1 Στη γρήγορη εναλλαγή των φθόγγων (με τρόπους).</p>	<p>4.6.1 Εκτέλεση όγδων και δεκάτων έκτων σε 4 και 8 legato γρήγορα σε μία χορδή.</p> <p>4.6.2 Εκτέλεση όγδων και δεκάτων έκτων σε 4 και 8 legato γρήγορα με εναλλαγή σε γειτονική χορδή.</p>	<p>4.6.1/4.6.2 (Dotzauer Method Vol.1, Άσκηση Νο 98-102</p>
	<p>4.7 Ρυθμικά σχήματα. Ο μαθητής εξασκείται:</p> <p>4.7.1 Στην εκτέλεση διαφόρων ρυθμικών σχημάτων..</p>	<p>4.7.1 Συνδυασμοί αξιών, παρεστιγμένοι φθόγγοι.</p>	<p>4.7.1 (Dotzauer Method Vol.1, Άσκηση Νο 103-105).</p>
	<p>4.8 Έργα. Ο μαθητής καλείται να χρησιμοποιήσει τις τεχνικές του αριστερού και δεξιού χεριού σε αναλόγων απαιτήσεων έργα, όπως:</p> <p>4.8.1 Σπουδές</p> <p>4.8.2 Μελωδικές Ασκήσεις</p> <p>4.8.3 Κοντσερτίνο</p> <p>4.8.4 Ντουέτα</p> <p>4.8.5 Έργα με πιάνο</p>	<p>4.8.1 Επιλέγονται σπουδές του επιπέδου του.</p> <p>4.8.2 Επιλέγονται μελωδικές ασκήσεις του επιπέδου του.</p> <p>4.8.3 Επιλέγονται κονσερτίνο του επιπέδου του.</p> <p>4.8.4 Να παίζει ντουέτο του επιπέδου του</p> <p>4.8.5 Να παίζει εύκολα έργα με πιάνο</p>	<p>4.8.1Dotzauer 113 Σπουδές, Τεύχος 1, Άσκηση Νο 1-9), (Σαπόσνικοφ Σπουδές και μελωδικές ασκήσεις Νο 1-35), (Κ. Wilkomirski «12 Σπουδές για το βιολοντσέλο» Νο 1-3).</p> <p>4.8.2(S.Lee ,40 εύκολες Σπουδές, Νο 1-20), (Μπακλάνοβα «Μελωδικές ασκήσεις 1^{ης}-2^{ης}-3^{ης}- 4^{ης} θέσης»(No 1-10)</p> <p>4.8.3J. Haydn, Κοντσερτίνο σε Ντο μείζονα - Allegro Moderato, J.B. Breval Κοντσερτίνο Νο5 σε ρε μείζονα - Allegro</p> <p>4.8.4 J.B. Breval «Εύκολα κομμάτια για δύο βιολοντσέλα»,</p>

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
			Sassmanhaus «Early start on the cello», Vol.3 4.8.5 Kezdok Szamara “Gordonkamuzsika”, Violoncello music for beginners, Editio Musica Budapest, Vol.1, Kezdok Szamara “Gordonkamuzsika”, Violoncello music for beginners, Editio Musica Budapest, Vol.2, Pejtsik, Viloncello-gordonka, Editio Musica Budapest
	4.9 Τρόπος μελέτης. Επιδιώκεται να δημιουργηθεί στο μαθητή η ανάγκη για μεθοδική μελέτη.	Ο μαθητής ακολουθεί πρόγραμμα μελέτης που περιλαμβάνει: 4.9.1 Προθέρμανση. 4.9.2 Αργή μελέτη , με τρόπους. 4.9.3 Επιμερισμό των μερών της άσκησης με την οποία ασχολείται. 4.9.4 Επιμερισμό των φράσεων του έργου με το οποίο ασχολείται. 4.9.5 Συνειδητοποίηση της χρησιμότητας της άσκησης. 4.9.6 Χρήση μετρονόμου, όπου αυτό είναι απαραίτητο. 4.9.7 Στοχοθέτηση επιθυμητού αποτελέσματος και σωστή διαχείριση του χρόνου μελέτης. 4.9.8 Ακρόαση από τον καθηγητή του έργου που θα μελετήσει. 4.9.9 Μίμηση του τρόπου εκτέλεσης του καθηγητή. 4.9.10 Παρακολούθηση μαθημάτων συμμαθητών του, μεγαλύτερων ή μικρότερων τάξεων. 4.9.11 Καθημερινή επαφή με το όργανο.	
5. Μουσική Ερμηνεία (ΚΟΙΝΟ ΓΙΑ ΤΑ ΕΠΙΠΕΔΑ 1, 2 και 3)	Περιγράφεται στο: 5. Μουσική Ερμηνεία του 1 ^{ου} επιπέδου.	Περιγράφεται στο: 5. Μουσική Ερμηνεία του 1 ^{ου} επιπέδου.	Περιγράφεται στο: 5. Μουσική Ερμηνεία του 1 ^{ου} επιπέδου.

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
6. Μουσική Δημιουργία	6.1 Συμμετοχή σε μουσικά σύνολα μικρότερα σε αριθμό. Σκοπός είναι να λειτουργήσει ο μαθητής σε ομαδικό επίπεδο, αλλά με μεγαλύτερο μερίδιο ευθύνης. Παράλληλα εξασκείται στη διάκριση των ηχοχρωμάτων και αναγνώριση των δυνατοτήτων του οργάνου μέσα στο σύνολο.	6.1.1 Ο μαθητής καλείται να συμμετέχει ενεργά σε μουσικά δρώμενα, σε συνεργασία με μαθητές πιο προχωρημένους. Επιλέγονται βατά ή κατάλληλα τροποποιημένα έργα. 6.1.2 Διαθεματική σύνδεση με άλλα μαθήματα (λ.χ. μονόχορδο του Πυθαγόρα – παραγωγή αρμονικών ήχων).	6.1.1.1 Διαδικτυακή βιβλιοθήκη IMSLP
	6.3 Σύνθεση. Ο μαθητής παίρνει πρωτοβουλία και δοκιμάζει τις μουσικές ιδέες του και συμμαθητών του στο όργανο επιλογής.	6.3.1 Ομαδικά – ατομικά, ενίοτε και με τη χρήση προγράμματος ηλεκτρονικής γραφής παρτιτούρας.	6.3.1.1 πρόγραμμα γραφής musescore
	6.4 Ενοργάνωση – Ενορχήστρωση. Ο μαθητής καλείται να αναγνωρίσει και να αναπαράγει ρόλους στα μέλη του συνόλου (ρυθμική συνοδεία-κόντρα μελωδία-μπασογραμμή κ.τ.λ.)	6.4.1 Πειραματισμοί με απλά δίφωνα έργα ή και μεταγραφές, αρχικά σε ομάδες και έπειτα solo. 6.4.2 Απλή ηχογράφηση των αποτελεσμάτων των ομάδων και κριτική ακρόαση.	6.4.1.1 S.Lee, 40 leihte etuden 6.4.2.1 Χρήση προγράμματος ηχογράφησης (π.χ. από κινητό τηλ. ή mp3 player ή από Η/Υ).
	6.5 Μουσική έρευνα για εκτέλεση. Εδώ το ζητούμενο είναι να εντοπίσει ο μαθητής τις πηγές αλλά και τη μέθοδο της έρευνας και να αποκτήσει ακούσματα από διαφορετικούς καλλιτέχνες-διαφορετικούς τύπους έκφρασης μέσα από την τέχνη.	6.5.1 Έρευνα στη σχολική βιβλιοθήκη. 6.5.2 Έρευνα σε ιστότοπους μουσικού ενδιαφέροντος 6.5.3 Παρακολούθηση συναυλιών 6.5.4 Μουσική ακρόαση.	
	6.6 Συζήτηση με επαγγελματίες του αντικειμένου – Σεμινάρια. Ο μαθητής έχει την ευκαιρία να γνωρίσει δια ζώσης τους καλλιτέχνες, να συζητήσει μαζί τους και να σχηματίσει προσωπική εικόνα για το όργανο, τον τρόπο που παίζεται και να αντλήσει πληροφορίες και εμπειρία μοναδική από αυτή την επαφή.	6.6.1 Κάλεσμα καλλιτεχνών στο σχολείο. 6.6.2 Εύρεση καλλιτεχνών ή και συζήτηση με τη χρήση νέων τεχνολογιών (λ.Χ. skype). 6.6.3 Συμμετοχή σε σεμινάρια (ως ακροατές).	6.6.3.1 Προτροπή για συμμετοχή σε θερινές ακαδημίες ελληνικών πανεπιστημίων. http://music.ionio.gr/gr/academy/summer-music-academy/
7. Αξιοποίηση γνώσης, εμπειρίας και δεξιοτήτων	7.1 Σκηνική παρουσία.	7.1.1 Ασκήσεις σκηνικής παρουσίας - Έμμεση έκθεση στο κοινό (μεγάλα μουσικά σύνολα – φιλικό ή ουδέτερο ακροατήριο).	7.1.1.1 Αίθουσα συναυλιών του σχολείου.
	7.2 Ψυχολογία της σκηνικής παρουσίας.	7.2.1 Ανάλυση των αισθημάτων και συμπεριφορών του μαθητή μετά	7.2.1.1 Σακαλάκ Ηλίας.

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
		από έκθεση σε κοινό (π.χ. τρακ, φόβος κ.α.) και εύρεση των αιτίων που δημιουργούνται. Αναφορά και παραδείγματα από βιβλία με συναφές περιεχόμενο.	Σωματικά και ψυχολογικά προβλήματα των μουσικών (Αθήνα : Φίλιππος Νάκας Μουσικός Οίκος, 1999).
	7.3 Εμπειρία βοηθού τεχνικού ήχων.	7.3.1 Ενεργή συμμετοχή στο στήσιμο μιας μικροφωνικής για τη διεξαγωγή συναυλιών. 7.3.2 Ενεργή συμμετοχή στη διαδικασία μιας ηχογράφησης ως βοηθός ηχολήπτη. 7.3.3 Ενεργή συμμετοχή στη διαδικασία στησίματος ενός home studio.	7.3.1.1 http://ehomerecordingstudio.com/
	7.4 Τροποποίηση παρτιτούρας (τροποποίηση δυναμικών, ρυθμικής αγωγής κ.ά.). Στόχος είναι να αποκαλυφθεί στο μαθητή η ολοκληρωμένη σκέψη του συνθέτη και να αντιληφθεί την ευθύνη του ως εκτελεστής έργου.	7.4.1 Χρησιμοποίηση προγραμμάτων ηλεκτρονικής γραφής παρτιτούρας για αξιοποίηση έργου (π.χ. μεταφορά). 7.4.2 Παραδείγματα από προχωρημένους μαθητές ή και από τον διδάσκοντα.	7.4.1.1 πρόγραμμα musescore 7.4.2.1 IMSLP/ transcriptions
	7.5 Μουσικοί πειραματισμοί – αυτοσχέδια όργανα. Στόχος είναι να αντιληφθεί ο μαθητής τόσο το λειτουργικό όσο και το αισθητικό μέρος του οργάνου.	7.5.1 Έρευνα σε διαδικτυακούς τόπους μουσικών πειραματισμών. 7.5.2 Πειραματισμοί – απόπειρες κατασκευής μουσικών οργάνων ακόμα και από άχρηστα υλικά.	7.5.1.1 www.oddmusic.com , http://www.ircam.fr/ 7.5.2.1 http://listverse.com/2007/09/11/top-10-bizarre-musical-instruments/
8. Ελληνική μουσική δημιουργία	8.1 Γνωριμία - προώθηση ελληνικών έργων.	8.1.1 Αναζήτηση ελληνικών έργων στους καταλόγους βιβλιοθηκών. 8.1.2 Ακρόαση ελληνικών έργων σε συναυλίες του σχολείου, από ψηφιακούς δίσκους ή μέσω διαδικτύου. 8.1.3 Συνεργασία με άλλες ειδικότητες για ανάλυση-μελέτη των έργων αυτών και συζήτηση.	8.1.1.1 Ένωση Ελλήνων Μουσουργών www.eem.org.gr/ 8.1.1.2 Διαδικτυακή βιβλιοθήκη IMSLP. 8.1.3.1 Επικοινωνία με άλλα μουσικά σχολεία / πανεπιστήμια.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΟΥ - ΕΠΙΠΕΔΟ 3

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
<p>1.Ιστορική, μορφολογική αναφορά.</p>	<p>1.1 Ο μαθητής καλείται να γνωρίσει την εξέλιξη του οργάνου σε σχέση με τα υλικά και τις νέες τεχνολογίες.</p> <p>1.2 Να αποκτήσει την δυνατότητα της κριτικής ακρόασης των μουσικών έργων για βιολοντσέλο.</p>	<p>1.1.1 Αναφορά στις εντέρινες χορδές, σε σχέση με το μήκος της ταστιέρας, το ύψος του καβαλάρη και το είδος της μουσικής που εξυπηρετούσαν (μπαρόκ, κλασσική, ρομαντική περίοδος).</p> <p>1.1.2 Αναφορά στην αλλαγή του χορδοστάτη και της βελόνας του βιολοντσέλου από ξύλινη σε μεταλλική, πλαστική και πρόσφατα σε κατασκευές από ανθρακονήματα.</p> <p>1.1.3 Αναφορά στην αλλαγή του δοξαριού από κυρτό σε κοίλο, εξ' αιτίας της ανακάλυψης του εξωτικού ξύλου "περναμπούκο" και της χρήσης ανθρακονημάτων στις μέρες μας.</p> <p>1.1.4 Αναφορά στους τρόπους ηλεκτρονικής ενίσχυσης του ήχου μέσω σχετικών μικροφώνων ή άλλων πιεζοηλεκτρικών μεθόδων.</p> <p>1.1.5 Αναφορά στα ηλεκτρικά βιολοντσέλα χωρίς ηχείο.</p> <p>1.2.1 Ακρόαση συναυλιών μουσικής για βιολοντσέλο. Αναζήτηση στο διαδίκτυο μουσικής για βιολοντσέλο και ακρόαση ανάλογης μουσικής χρησιμοποιώντας διάφορα μέσα αναπαραγωγής.</p> <p>1.2.2 Συζήτηση και κριτική πάνω στα έργα και την ερμηνεία τους.</p>	
<p>2. Στάση σώματος και τοποθέτηση χεριών.</p>	<p>2.1 Ο μαθητής καλείται να κατανοήσει τις ξεχωριστές κινήσεις των τμημάτων (μελών) των χεριών του, όπως και την σημασία της ακινησίας κάποιων μελών σχετικά με την κίνηση άλλων.</p> <p>2.2 Να κατανοήσει τον συσχετισμό της σωστής στάσης με την υγεία του σώματός μας.</p>	<p>2.1.1 Επίδειξη των κινητών ή σταθερών μελών, τόσο στο δεξι χέρι (μπράτσο, πήγης, καρπός, δάκτυλα), όσο και στο αριστερό, μέσω παραδειγμάτων.</p> <p>2.1.2 Παρομοίωση της στάσης του σώματος και της τοποθέτησης των χεριών με εκείνη άλλων μουσικών οργάνων (πιάνο, βιολί, κιθάρα κ.λ.π.).</p> <p>2.1.3 Εξάσκηση μέσω αναλόγων ασκήσεων.</p> <p>2.2.1 Αναφορά στα προβλήματα που δημιουργούνται από λάθος στάση ή κινήσεις στο σώμα μας, και στους τρόπους αντιμετώπισής τους.</p>	

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
3. Παραγωγή και ποιότητα ήχου.	<p>3.1 Ο μαθητής καλείται να κατανοήσει την παραγωγή του ήχου σε σχέση με την ένταση, την περιοχή επαφής του τόξου με την χορδή, την ταχύτητα της κίνησης του τόξου, και το βάρος με το οποίο επιτρέπουμε να κινείται το τόξο πάνω στη χορδή.</p> <p>3.2 Να εξοικειωθεί με την ανάλογη με το μήκος της παλλόμενης χορδής, προσέγγιση ή απομάκρυνση του τόξου προς και από τον καβαλάρη.</p>	<p>3.1.1 Επίδειξη των διαφορετικών παραμέτρων παραγωγής του ήχου, (περιοχή επαφής, ταχύτητα τόξου και βάρος του τόξου πάνω στη χορδή).</p> <p>3.1.2 Εξάσκηση μέσω αναλόγων ασκήσεων.</p> <p>3.2.1 Γεωμετρική εξήγηση της αναλογίας, ωφέλιμου μήκους χορδής / απόστασης τόξου-καβαλάρη.</p> <p>3.2.2 Εφαρμογή της μετατόπισης του τόξου ιδιαίτερως στις απομακρυσμένες θέσεις.</p>	
4. Ανάγνωση και τεχνική	<p>4.1. Ασκήσεις προθέρμανσης.</p> <p>Ο μαθητής καλείται να αντιληφθεί τη χρησιμότητα των ασκήσεων προθέρμανσης και των δύο χεριών πριν τη μελέτη, το μάθημα, τις εξετάσεις, τη συναυλία.</p>	<p>4.1.1 Ασκήσεις προθέρμανσης δεξιού χεριού: τενούτες, ήμισυ, τέταρτα σε ανοιχτές χορδές, με προσοχή στο άνοιγμα-κλείσιμο του χεριού και έμφαση στη θέση του αγκώνα ανά επίπεδο χορδής.</p> <p>4.1.2 Ασκήσεις προθέρμανσης αριστερού χεριού: Εναλλαγή όλων των δαχτύλων με όλους τους δυνατούς συνδυασμούς σε κάθε χορδή, 4 ή 8 legato σε κάθε συνδυασμό και με σταδιακή αύξηση της ταχύτητας εκτέλεσης (π.χ. 1^ο-2^ο, 1^ο-3^ο, 1^ο-4^ο // 2^ο-1^ο, 2^ο-3^ο, 2^ο-4^ο κ.ο.κ.)</p>	<p>4.1.1 (Dotzauer Method Vol.1, Άσκηση No 1.), (Feuillard Method Άσκηση No 1. 1-4), (Sevcik, School of bowing technique op.2, part 1, Άσκηση No 2)</p> <p>4.1.2 (Dotzauer Method Vol.1, Άσκηση No 2.)</p> <p>4.1.3 (Feuillard Daily Exercises) No 1 και 2</p>
	<p>4.2 Συντονισμός (κούρντισμα).</p> <p>Στόχος είναι ο μαθητής να συντονίζει τις 4 χορδές του οργάνου χωρίς βοήθεια.</p>	<p>4.2.1 Ανάγκη ύπαρξης ενός σταθερού τονοδότη (πιάνο, διαπασών, ηλεκτρονικός τονοδότης, από άλλο όργανο-έγχορδο που έχει κουρντίσει).</p> <p>4.2.2 Να κουρντίζει με βάση το λα του βιολοντσέλου του καθηγητή.</p> <p>4.2.3 Να κουρντίζει με βάση το λα του πιάνου.</p> <p>4.2.3 Να κουρντίζει εναλλακτικά με flageolet.</p> <p>4.2.4 Να κουρντίζει από το όμπροε στην ορχήστρα.</p>	
	<p>4.3 Θέσεις 2^η-3^η-4^η-5^η-6^η. Στόχος είναι με τη μελέτη των θέσεων αυτών να κατακτηθεί η απρόσκοπτη κίνηση του χεριού και να επιτευχθεί:</p> <p>4.3.1 Ευχέρεια αλλαγών μεταξύ 1^η και 4^η θέσης</p> <p>4.3.2 Εμπέδωση των διαστημάτων στη 2^η θέση (μικρή έκταση, 3^η μικρή/μεγάλη έκταση, 3^η μεγάλη, ανώτερη δεύτερη θέση).</p> <p>4.3.3 Εμπέδωση των διαστημάτων στην 3^η θέση (μικρή έκταση, 3^η μικρή/μεγάλη έκταση, 3^η μεγάλη, ανώτερη</p>	<p>4.3.1 Επαναληπτικές ασκήσεις 1^{ης} 4^{ης} θέσης κατ' επιλογή από το 2^ο επίπεδο.</p> <p>4.3.2 Εξάσκηση στη 2^η θέση σε όλες τις μορφές της.</p> <p>4.3.3 Εξάσκηση στην 3^η θέση σε όλες τις μορφές της.</p> <p>4.3.4 Επισήμανση της χρήσης και του ρόλου του κλειδιού Ντο 4^{ης}</p>	<p>4.3.2 (Dotzauer Method Vol.2, Άσκηση No 144-156), (Feuillard Method, Ασκήσεις 24-25)</p> <p>4.3.3 (Dotzauer Method Vol.2, Άσκηση No 128-143), (Feuillard Method, Ασκήσεις 26-27)</p> <p>4.3.4 (Dotzauer Method Vol.3, σελ.2)</p>

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
	<p>δεύτερη θέση).</p> <p>4.3.4 Ευχέρεια ανάγνωσης του κλειδιού Ντο 4^{ης} γραμμής.</p> <p>4.3.5 Εμπέδωση των διαστημάτων στην 5^η θέση (μικρή έκταση, 3^η μικρή/μεγάλη έκταση, 3^η μεγάλη, ανώτερη δεύτερη θέση).</p> <p>4.3.6 Εμπέδωση των διαστημάτων στην 6^η θέση (μικρή έκταση, 3^η μικρή/μεγάλη έκταση, 3^η μεγάλη, ανώτερη δεύτερη θέση).</p> <p>4.3.7 Ευχέρεια στις αλλαγές των θέσεων 1^η, 2^η, 3^η, 4^η, 5^η, 6^η.</p>	<p>γραμμής (τενόρου). Συσχέτιση με τα κλειδιά Φα (μπάσου) και Σολ (σοπράνο).</p> <p>4.3.5 Εξάσκηση στην 5^η θέση σε όλες τις μορφές.</p> <p>4.3.6 Εξάσκηση στην 6^η θέση σε όλες τις μορφές.</p> <p>4.3.7 Εξάσκηση στις αλλαγές θέσεων.</p>	<p>4.3.5 (Dotzauer Method Vol.3, Ασκήσεις 197-203), (Feuillard Method, Ασκήσεις 34-35)</p> <p>4.3.6 (Dotzauer Method Vol.3, Ασκήσεις 207-212), (Feuillard Method, Άσκηση 39)</p> <p>4.3.7 (Sevcik, Changes of positions Op.3, Ασκήσεις No 1 και 2)</p>
	<p>4.4 Δοξάρι.</p> <p>4.4.1 Εφαρμογή των τεχνικών dedache , portato, staccato με συνδυασμούς.</p> <p>4.4.2 Διαχωρισμός και ενσυνείδητη διαίρεση των μερών του δοξαριού στην εκτέλεση (βάση-μέση-μύτη, κάτω μισό, πάνω μισό).</p> <p>4.4.3 Legato σε διάφορους ρυθμικούς συνδυασμούς.</p> <p>4.4.4 Τις δυναμικές του ήχου forte, piano, mf, mp, crescendo, diminuendo (Εισαγωγή).</p>	<p>4.4.1 Ασκήσεις εκμάθησης τεχνικής dedache, portato, staccato σε συνδυασμούς</p> <p>4.4.2 Ασκήσεις εκμάθησης διαίρεσης του δοξαριού (βάση-μέση –μύτη)</p> <p>4.4.3 Ασκήσεις εκμάθησης legato σε διάφορους ρυθμικούς συνδυασμούς</p> <p>4.4.4 Να εφαρμόζει τις δυναμικές σε ασκήσεις και έργα.</p>	<p>4.4.1/4.4.2/4.4.3 (Sevcick School of Bowing Technique, Op.2, Part 1 Άσκηση No 4)</p>
	<p>4.5 Κλίμακες. Ο μαθητής καλείται να εκτελεί με ευχέρεια:</p> <p>4.5.1 Κλίμακες μείζονες και ελάσσονες σε δύο οκτάβες χρησιμοποιώντας τις θέσεις 1^η-5^η.</p> <p>4.5.2 Μελέτη κλιμάκων με τρόπους.</p> <p>4.5.3 Μελέτη αρπές με τρόπους.</p>	<p>4.5.1.1 Μιb+, Ντο-, Μι- (μελωδική και αρμονική).</p> <p>4.5.1.2 Μι+ .</p> <p>4.5.1.3 Σι- (μελωδική και αρμονική), Σι+, Λαb+, Ρεb+ .</p> <p>4.5.1.4 Φα#-, Ντο#-, Σολ#-, Φα-, Σιb-, Μιb- (μελωδική και αρμονική).</p> <p>4.5.2.1 Η εκμάθηση των κλιμάκων σε ήμισυ χωριστά αργά σε τέταρτα χωριστά , όλο το δοξάρι. 2,3,4 και 8 legato.</p> <p>4.5.3.1 Η εκμάθηση των αρπές σε ήμισυ χωριστά αργά σε τέταρτα χωριστά , όλο το δοξάρι 3 και 6 legato.</p>	<p>4.5.1.1 (Dotzauer Method Vol.2, σελ.28-30)</p> <p>4.5.1.2 (Dotzauer Method Vol.2, σελ.32)</p> <p>4.5.1.3 (Dotzauer Method Vol.2, σελ.34-35,37-38)</p> <p>4.5.1.4 (Dotzauer Method Vol.2, σελ.40-45)</p>
	<p>4.6 Ταχύτητα εκτέλεσης. Ο μαθητής εξασκείται:</p> <p>4.6.1 Στη γρήγορη εναλλαγή φθόγγων με διαφορετικούς δακτυλισμούς και ομαδοποίηση φθόγγων στο δοξάρι (bowing).</p>	<p>4.6.1 Εξάσκηση στην ταχύτητα εκτέλεσης μέσα από κλίμακες και σπουδές.</p> <p>4.6.2 Χρήση του μετρονόμου για τη σταδιακή αύξηση της ταχύτητας εκτέλεσης.</p>	
	<p>4.7 Ρυθμικά σχήματα. Ο μαθητής εξασκείται:</p> <p>4.7.1 Στην εκτέλεση ποικίλων ρυθμικών σχημάτων.</p>	<p>4.7.1 Εξάσκηση μέσα από τις ασκήσεις και τους τρόπους μελέτης των κλιμάκων σε διάφορους συνδυασμούς ρυθμών.</p>	

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
	<p>4.8 Έργα. Ο μαθητής καλείται να χρησιμοποιήσει τις τεχνικές του αριστερού και δεξιού χεριού σε αναλόγων απαιτήσεων έργα, όπως:</p> <p>4.8.1 Σπουδές</p> <p>4.8.1.1 Μέθοδοι</p> <p>4.8.2 Μελωδικές Ασκήσεις</p> <p>4.8.3 Κοντσερτίνο</p> <p>4.8.4 Ντουέτα</p>	<p>4.8.1 Εκτέλεση σπουδών του επιπέδου του.</p> <p>4.8.1.1 Για εξάσκηση σε θέσεις και τεχνική του δοξαριού προτείνεται εναλλακτικά εκτός από Dotzauer και Feuillard και η χρήση της μεθόδου Marian Miedlar</p> <p>4.8.2 Εκτέλεση μελωδικών ασκήσεων του επιπέδου του.</p> <p>4.8.3 Εκτέλεση κονσερτίνο και σονάτες του επιπέδου του.</p> <p>4.8.4 Εκτέλεση ντουέτο του επιπέδου του.</p>	<p>4.8.1 (Dotzauer 113 Σπουδές, Τεύχος 1, Άσκηση No 10-34), (Σαπόσνικοφ Σπουδές και μελωδικές ασκήσεις No 36-45), (Κ. Wilkomirski «12 Σπουδές για το βιολοντσέλο» No 4,5,8,9) 4.8.1.1 (Marian Miedlar, Szkola na Wilolonczele, GZESG II) 4.8.2(S.Lee ,40 εύκολες Σπουδές, No 20-40), (S.Lee ,12 Μελωδικές Ασκήσεις op.113), (Μπακλάνοβα «Μελωδικές ασκήσεις 1^{ης}-2^{ης}-3^{ης}- 4^{ης} θέσης»(No 10-37) 4.8.3 (O.Rieding Κοντσερτίνο σε Σι ελάσσονα Op.35), (J.B. Breval Κοντσερτίνο No 2 σε Ντο μείζονα), (B. Romberg Σονάτα σε Μι- Op. 38) 4.8.4 J.B. Breval «Εύκολα κομμάτια για δύο βιολοντσέλα»</p>
	<p>4.9 Τρόπος μελέτης. Επιδιώκεται να δημιουργηθεί στο μαθητή η ανάγκη για μεθοδική μελέτη.</p>	<p>Ο μαθητής ακολουθεί πρόγραμμα μελέτης που περιλαμβάνει:</p> <p>4.9.1 Προθέρμανση.</p> <p>4.9.2 Αργή μελέτη , με τρόπους.</p> <p>4.9.3 Επιμερισμό των μερών της άσκησης με την οποία ασχολείται.</p> <p>4.9.4 Επιμερισμό των φράσεων του έργου με το οποίο ασχολείται.</p> <p>4.9.5 Συνειδητοποίηση της χρησιμότητας της άσκησης.</p> <p>4.9.6 Χρήση μετρονόμου, όπου αυτό είναι απαραίτητο.</p> <p>4.9.7 Στοχοθέτηση επιθυμητού αποτελέσματος και σωστή διαχείριση του χρόνου μελέτης.</p>	

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
		4.9.8 Ακρόαση από τον καθηγητή του έργου που θα μελετήσει. 4.9.9 Μίμηση του τρόπου εκτέλεσης του καθηγητή. 4.9.10 Παρακολούθηση μαθημάτων συμμαθητών του, μεγαλύτερων ή μικρότερων τάξεων. 4.9.11 Καθημερινή επαφή με το όργανο. 4.9.12 Αύξηση του χρόνου μελέτης. 4.9.13 Ακρόαση επιλεγμένων έργων κλασικής μουσικής.	
5. Μουσική Ερμηνεία (ΚΟΙΝΟ ΓΙΑ ΤΑ ΕΠΙΠΕΔΑ 1, 2 και 3)	Περιγράφεται στο: 5. Μουσική Ερμηνεία του 1 ^{ου} επιπέδου.	Περιγράφεται στο: 5. Μουσική Ερμηνεία του 1 ^{ου} επιπέδου.	Περιγράφεται στο: 5. Μουσική Ερμηνεία του 1 ^{ου} επιπέδου.
6. Μουσική Δημιουργία	6.1 Συμμετοχή σε μουσικά σύνολα μικρότερα σε αριθμό. Σκοπός είναι να λειτουργήσει ο μαθητής σε ομαδικό επίπεδο, αλλά με μεγαλύτερο μερίδιο ευθύνης. Παράλληλα εξασκείται στη διάκριση των ηχοχρωμάτων και αναγνώριση των δυνατοτήτων του οργάνου μέσα στο σύνολο.	6.1.1 Ο μαθητής καλείται να συμμετέχει ενεργά σε μουσικά δρώμενα, σε συνεργασία με μαθητές πιο προχωρημένους. Επιλέγονται βατά ή κατάλληλα τροποποιημένα έργα. Συγκρότηση 3μελών-4μελών συνόλων, με μετατόπιση της 'ευθύνης'(ισοδύναμα μέλη).	6.1.1.1 Διαδικτυακή βιβλιοθήκη IMSLP imslp.org/
	6.2 Αυτοσχεδιασμός. Βασικές αρχές αυτοσχεδιασμού στη jazz. Απελευθέρωση του μαθητή από την παρτιτούρα. Τόνωση αυτοπεποίθησης.	6.2.1 Ο μαθητής καλείται να πειραματιστεί στον αυτοσχεδιασμό στη jazz μουσική. Λειτουργία μέσα σε συγκεκριμένο αρμονικό πλαίσιο (π.χ. Blues, 12μετρο).	
	6.3 Σύνθεση. Ο μαθητής παίρνει πρωτοβουλία καταγράφοντας και δοκιμάζοντας τις μουσικές ιδέες του και συμμαθητών του στο όργανο επιλογής. Έμφαση στη χρήση διδαγμένων τεχνικών και effects.	6.3.1 Ομαδικά – ατομικά, ενίοτε και με τη χρήση προγράμματος ηλεκτρονικής γραφής παρτιτούρας.	6.3.1.1 πρόγραμμα γραφής musescore
	6.4 Ενοργάνωση – Ενορχήστρωση. Ο μαθητής καλείται να αναγνωρίσει και να αναπαράγει ρόλους στα μέλη του συνόλου (solo-ρυθμική συνοδεία-κόντρα μελωδία-μπασσογραμμή κ.τ.λ.)	6.4.1 Πειραματισμοί με δίφωνα ή τρίφωνα έργα ή και μεταγραφές, αρχικά σε ομάδες και έπειτα solo. 6.4.2 Απλή ηχογράφιση των αποτελεσμάτων των ομάδων και κριτική ακρόαση.	6.4.1.1 IMSLP, D.Popper, Op.76, 15 etudes for 2 cellos 6.4.2.1 Χρήση προγράμματος ηχογράφησης (π.χ. από κινητό τηλ. ή mp3 player ή από Η/Υ).
	6.5 Μουσική έρευνα για εκτέλεση. Εδώ το ζητούμενο είναι να εντοπίσει ο μαθητής τις πηγές αλλά και τη μέθοδο της	6.5.1 Έρευνα σε βιβλιοθήκες (σχολική, συνδρομητικές κ.ά). 6.5.2 Έρευνα σε ιστότοπους μουσικού ενδιαφέροντος	

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
	έρευνας και να αποκτήσει ακούσματα από διαφορετικούς καλλιτέχνες-διαφορετικούς τύπους έκφρασης μέσα από την τέχνη.	6.5.3 Παρακολούθηση συναυλιών 6.5.4 Μουσική ακρόαση.	
	6.6 Συζήτηση με επαγγελματίες του αντικειμένου – Σεμινάρια. Ο μαθητής έχει την ευκαιρία να γνωρίσει δια ζώσης τους καλλιτέχνες, να συζητήσει μαζί τους και να σχηματίσει προσωπική εικόνα για το όργανο, τον τρόπο που παίζεται και να αντλήσει πληροφορίες και εμπειρία μοναδική από αυτή την επαφή.	6.6.1 Κάλεσμα καλλιτεχνών στο σχολείο. 6.6.2 Εύρεση καλλιτεχνών ή και συζήτηση με τη χρήση νέων τεχνολογιών (λ.Χ. skype). 6.6.3 Συμμετοχή σε σεμινάρια (ως ακροατές).	6.6.2.1 Ανταλλαγή εμπειριών και επισκέψεις σε άλλα μουσικά σχολεία. 6.6.3.1 Προτροπή για συμμετοχή σε θερινές ακαδημίες ελληνικών πανεπιστημίων.
7.Αξιοποίηση γνώσης, εμπειρίας και δεξιοτήτων	7.1 Σκηνική παρουσία.	7.1.1 Ασκήσεις σκηνικής παρουσίας - Έκθεση στο κοινό (μικρότερα μουσικά σύνολα – πιο εξειδικευμένο ακροατήριο).	7.1.1.1 Χρήση της αίθουσας συναυλιών του σχολείου.
	7.2 Ψυχολογία της σκηνικής παρουσίας.	7.2.1 Ανάλυση των αισθημάτων και συμπεριφορών του μαθητή μετά από έκθεση σε κοινό (π.χ. τρακ, φόβος κ.α.) και εύρεση των αιτιών που δημιουργούνται. Αναφορά και παραδείγματα από βιβλία με συναφές περιεχόμενο.	7.2.1.1 Σωματικά και ψυχολογικά προβλήματα των μουσικών, Η.Σακαλάκ.
	7.3 Εμπειρία βοηθού τεχνικού ήχων.	7.3.1 Ενεργή συμμετοχή στο στήσιμο μιας μικροφωνικής για τη διεξαγωγή συναυλιών. 7.3.2 Ενεργή συμμετοχή στη διαδικασία μιας ηχογράφησης ως βοηθός ηχολήπτη. 7.3.3 Ενεργή συμμετοχή στη διαδικασία στησίματος ενός home studio.	7.3.1.1 http://ehomerecordingstudio.com/
	7.4 Εμπειρία ηχογράφησης.	7.4.1 Ο μαθητής ηχογραφείται και το προϊόν επιδέχεται κριτικής ακρόασης.	7.4.1.1 Χρήση προγράμματος ηχογράφησης από Η/Υ.
	7.5 Τροποποίηση παρτιτούρας (τροποποίηση δυναμικών, ρυθμικής αγωγής, μελωδίας κ.ά.). Στόχος είναι να αποκαλυφθεί στο μαθητή η ολοκληρωμένη σκέψη του συνθέτη και να αντιληφθεί την ευθύνη του ως εκτελεστής έργου.	7.5.1 Χρησιμοποίηση προγραμμάτων ηλεκτρονικής γραφής παρτιτούρας για αξιοποίηση έργου (π.χ. μεταφορά). 7.5.2 Παραδείγματα από προχωρημένους μαθητές ή και από τον διδάσκοντα.	7.5.1.1 πρόγραμμα musescore 7.5.2.1 IMSLP/transcriptions

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
	7.6 Μουσικοί πειραματισμοί – αυτοσχέδια όργανα. Στόχος είναι να αντιληφθεί ο μαθητής τόσο το λειτουργικό όσο και το αισθητικό μέρος του οργάνου.	7.6.1 Έρευνα σε διαδικτυακούς τόπους μουσικών πειραματισμών. 7.6.2 Πειραματισμοί με ‘μη ενδεδειγμένη’ χρήση του οργάνου (χρήση εκτός του ρόλου του). 7.6.3 Πειραματισμοί – απόπειρες κατασκευής μουσικών οργάνων ακόμα και από άχρηστα υλικά.	7.6.1.1 www.oddmusic.com , http://www.ircam.fr/ 7.6.2.1 http://listverse.com/2007/09/11/top-10-bizarre-musical-instruments/
7. Αξιοποίηση γνώσης, εμπειρίας και δεξιοτήτων	7.1 Σκηνική παρουσία.	7.1.1 Ασκήσεις σκηνικής παρουσίας - Έκθεση στο κοινό (μικρότερα μουσικά σύνολα – πιο εξειδικευμένο ακροατήριο).	7.1.1.1 Χρήση της αίθουσας συναυλιών του σχολείου.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΟΥ - ΕΠΙΠΕΔΟ 4

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
1. Ιστορική, μορφολογική αναφορά.	1.1 Ο μαθητής πρέπει να γνωρίσει τον Μηχανισμό και την τεχνική χορδίσματος του βιολοντσέλου. 1.2 Να γνωρίσει τους μεγάλους μουσικούς, ερμηνευτές του βιολοντσέλου. 1.3 Να αποκτήσει την δυνατότητα της κριτικής ακρόασης των μουσικών έργων για βιολοντσέλο.	1.1.1 Εξήγηση του μηχανισμού χαλάρωσης και σύσφιξης των ξύλινων κλειδιών, στον κοχλία του οργάνου. 1.1.2 Αναγνώριση του μουσικού διαστήματος της καθαρής πέμπτης και τελειοποίησής του μέσω του φαινομένου του διακροτήματος. 1.2.1 Ιστορική αναφορά στους μεγάλους ερμηνευτές του οργάνου στο πέρασμα του χρόνου, την καταγωγή τους και του ιδιαίτερου ύφους καθενός από αυτούς. 1.2.2 Ιστορικές και σύγχρονες ηχογραφήσεις, φωτογραφίες, βιβλία, βιογραφίες και έρευνα στο διαδίκτυο. 1.3.1 Ακρόαση συναυλιών μουσικής για βιολοντσέλο. Αναζήτηση στο διαδίκτυο μουσικής για βιολοντσέλο και ακρόαση ανάλογης μουσικής χρησιμοποιώντας διάφορα μέσα αναπαραγωγής. 1.3.2 Συζήτηση και κριτική πάνω στα έργα και την ερμηνεία τους.	

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
2. Στάση σώματος και τοποθέτηση χεριών.	<p>2.1 Ο μαθητής πρέπει να συναισθανθεί τον ζωτικό χώρο γύρω του μέσα από τις κινήσεις των χεριών του.</p> <p>2.2 Να εμπεδώσει βιωματικά την έννοια της χαλάρωσης σε σχέση με τη δράση και την ενέργεια.</p> <p>2.3 Να συσχετίσει τη σωστή στάση και κίνηση όπως και την ελάχιστη πίεση των δακτύλων, με τον ωραίο ήχο.</p> <p>2.4 Να τοποθετήσει το αριστερό του χέρι στις θέσεις του αντίχειρα.</p>	<p>2.1.1 Οικειοποίηση του χώρου γύρω μας μέσα από μεγάλες και θαρραλέες κινήσεις.</p> <p>2.2.1 Προτροπή σε αποφασιστικές κινήσεις, αφαίρεση του περιττού βάρους και χαλάρωση σε ανοικτές θέσεις χεριών.</p> <p>2.3.1 Βιωματική κατανόηση μέσω ανάλογων παραδειγμάτων και σπουδών.</p> <p>2.4.1 Τοποθέτηση του χεριού και των δακτύλων στις θέσεις του αντίχειρα, δίνοντας έμφαση στο διάστημα της οκτάβας (αντίχειρα – τρίτου δακτύλου).</p>	
3. Παραγωγή και ποιότητα ήχου.	<p>3.1 Ο μαθητής καλείται να κατανοήσει την επαφή του δοξαριού με τη χορδή (μικροσκοπική ανάλυση).</p> <p>3.2 Να κατανοήσει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του “tirez”, “roussez”, βάση, μύτη και μέση δοξαριού.</p>	<p>3.1.1 Ανάλυση της εξαναγκασμένης ταλάντωσης της χορδής η οποία παράγεται από την οριζόντια κίνηση του δοξαριού πάνω σ’ αυτή.</p> <p>3.2.1 Χρήση εξειδικευμένων ασκήσεων και σπουδών για το δοξάρι.</p>	
4. Ανάγνωση και τεχνική	<p>4.1. Ασκήσεις προθέρμανσης. Ο μαθητής καλείται να αντιληφθεί τη χρησιμότητα των ασκήσεων προθέρμανσης και των δύο χεριών πριν τη μελέτη, το μάθημα, τις εξετάσεις, τη συναυλία.</p>	<p>4.1.1 Ασκήσεις προθέρμανσης δεξιού χεριού: τενούτες, ήμισυ, τέταρτα σε ανοικτές χορδές, με προσοχή στο άνοιγμα-κλείσιμο του χεριού και έμφαση στη θέση του αγκώνα ανά επίπεδο χορδής.</p> <p>4.1.2 Ασκήσεις προθέρμανσης αριστερού χεριού: Εναλλαγή όλων των δακτύλων με όλους τους δυνατούς συνδυασμούς σε κάθε χορδή, 4 ή 8 legato σε κάθε συνδυασμό και με σταδιακή αύξηση της ταχύτητας εκτέλεσης (π.χ. 1° -2°, 1°-3°, 1°-4° // 2°-1°, 2°-3°, 2°-4° κ.ο.κ.)</p>	4.1.2 (Feuillard, Daily Exercises No 1 και 2)
	<p>4.2 Συντονισμός (κούρδισμα). Ο μαθητής εξασκείται στο να κουντίζει το όργανο χωρίς βοήθεια.</p> <p>4.3 Να αποκτήσει γενικότερες γνώσεις και εμπειρίες</p>	<p>4.2.1 Ανάγκη ύπαρξης ενός σταθερού τονοδότη (πιάνο, διαπασών, ηλεκτρονικός τονοδότης, από άλλο όργανο-έγχορδο ή πνευστό) .</p> <p>4.2.2 Να κουντίζει από το μηχανισμό των κλειδιών, από τα βιδάκια και μετά από αλλαγή χορδής.</p> <p>4.2.3 Να μάθει πώς κουντίζουν τα άλλα όργανα της οικογένειας του βιολοντσέλου, καθώς και τις ιδιαιτερότητες του κουντίσματος των πνευστών.</p> <p>4.3.1 Να παρακολουθήσει το κούρντισμα μιας επαγγελματικής ορχήστρας.</p>	

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
		<p>4.3.2 Να κουντίζει στην ορχήστρα και να βοηθά στο κούντισμα μαθητές κατώτερου επιπέδου</p> <p>4.3.4 Να εξοικειωθεί στο ηχόχρωμα και άλλων οργάνων και να συντονίζεται μαζί τους. Να γνωρίσει τις ιδιαιτερότητες κουντίσματος στο βιολί, βιόλα και κοντραμπάσο. Να γνωρίσει τις ιδιαιτερότητες κουντίσματος στα πνευστά και κρουστά.</p>	
	<p>4.4 Θέσεις/ Αντίχειρας. Ο μαθητής εξασκείται στη χρήση του αντίχειρα του αριστερού χεριού. Στόχος είναι :</p> <p>4.4.1 Να παίζει με ευκολία στην 1^η, 4^η, 3^η, 2^η, 5^η και 6^η θέση.</p> <p>4.4.2 Να παίζει στην 7^η θέση (3^η μικρή, 3^η μεγάλη, ανώτερη τρίτη θέση).</p> <p>4.4.3 Να τοποθετεί τον αντίχειρα στην ταστιέρα.</p>	<p>4.4.1 Επαναληπτικές ασκήσεις 1^{ης} - 6^{ης} θέσης κατ' επιλογή από το 3^ο επίπεδο</p> <p>4.4.2 Να εξοικειωθεί στην 7^η θέση σε όλες τις μορφές της</p> <p>4.4.3 Τοποθέτηση του αντίχειρα στην ταστιέρα.</p> <p>4.4.3.1 Ασκήσεις αντίχειρα (Εισαγωγή).</p>	<p>4.4.1 (Feuillard Daily Exercises No 1-7)</p> <p>4.4.2 (Dotzauer Method Vol.3 , Άσκηση No 213-216)</p> <p>4.4.3 (Feuillard Method Άσκηση No 41)</p> <p>4.4.3.1 (Dotzauer Method Vol.3, Άσκηση No 231-234), (Feuillard Method Άσκηση No 56,57), (Ausgewahlte Etuden fur Violoncello Εισαγωγικές ασκήσεις 1-7)</p>
	<p>4.5 Δοξάρι. Εξάσκηση του μαθητή έτσι ώστε:</p> <p>4.5.1 Να παίζει staccato με σύζευξη προσωδίας.</p> <p>4.5.2 Να παίζει spicato (Sprining bow).</p> <p>4.5.3 Να αναγνωρίζει και να εκτελεί dedached, staccato, legato σε διάφορους ρυθμικούς συνδυασμούς.</p>	<p>4.5.1 Ασκήσεις εκμάθησης τεχνικής staccato μέσα σε σύζευξη προσωδίας.</p> <p>4.5.2 Ασκήσεις εκμάθησης τεχνικής spicato.</p> <p>4.5.3 Ασκήσεις εκμάθησης τεχνικής dedached, staccato, legato σε διάφορους ρυθμικούς συνδυασμούς.</p>	<p>4.5.1 (Dotzauer Method Vol.3 , Άσκηση No 227)</p> <p>4.5.2 (Dotzauer Method Vol.3 , Άσκηση No 228)</p> <p>4.5.3 (Sevcick School of Bowing Technique, Op. 2, Part 1 Άσκήσεις No 5, τρόποι 1-79)</p>
	<p>4.6 Κλίμακες. Στόχος είναι ο μαθητής να αποκτήσει ευχέρεια στις αλλαγές των διδαγμένων θέσεων. Εξασκείται μελετώντας:</p> <p>4.6.1 Κλίμακες μείζονες και ελάσσονες σε 3 οκτάβες μαζί με αρπέζ.</p> <p>4.6.2 Κλίμακες σε δύο οκτάβες με τρόπους (περισσότερα από 8 legato και μεγαλύτερη ταχύτητα).</p> <p>4.6.3 Αρπέζ σε διάφορες κλίμακες με 2 οκτάβες, με τρόπους ,μεγαλύτερη ταχύτητα και legato).</p>	<p>4.6.1 Επιλογή κλιμάκων σε 3 οκτάβες.</p> <p>4.6.1.2 Ντο+, Ρε+ και Ντο-, Ρε- σε 3 οκτάβες.</p> <p>4.6.2 Ασκήσεις εξοικείωσης σε κλίμακες σε δύο οκτάβες με διάφορες ρυθμικές παραλλαγές και ομαδοποιήσεις του τόξου (περισσότερα από 8 legato και μεγαλύτερη ταχύτητα).</p> <p>4.6.3 Ασκήσεις εξοικείωσης σε αρπέζ σε διάφορες κλίμακες με 2 οκτάβες, με τρόπους, μεγαλύτερη ταχύτητα και legato).</p>	<p>4.6.1.2 (Feuillard Daily Exercises No 20)</p> <p>4.6.2 (Feuillard Daily Exercises No 20)</p> <p>4.6.3 (Feuillard Daily Exercises No 11)</p>

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
	4.7 Ταχύτητα εκτέλεσης. Ο μαθητής εξασκείται: 4.7.1 Στη γρήγορη εναλλαγή φθόγγων με διαφορετικούς δακτυλισμούς και ομαδοποίηση φθόγγων στο δοξάρι (bowing).	4.7.1 Εξάσκηση στην ταχύτητα εκτέλεσης μέσα από κλίμακες και σπουδές του επιπέδου 4.. 4.7.2 Χρήση του μετρονόμου για τη σταδιακή αύξηση της ταχύτητας εκτέλεσης.	
	4.8 Έργα. Ο μαθητής καλείται να χρησιμοποιήσει τις τεχνικές του αριστερού και δεξιού χεριού σε αναλόγων απαιτήσεων έργα, όπως: 4.8.1 Σπουδές. 4.8.2 Μελωδικές Ασκήσεις. 4.8.3 Κοντσερτίνο. 4.8.4 Ντουέτα.	4.8.1 Να εκτελεί σπουδές του επιπέδου του. 4.8.2 Να εκτελεί μελωδικές ασκήσεις του επιπέδου του. 4.8.3 Να εκτελεί κονσερτίνο και σονάτες του επιπέδου του. 4.8.4 Να παίζει ντουέτο του επιπέδου του.	4.8.1 (Dotzauer 113 Σπουδές, Τεύχος 2, Άσκηση No 35-50) 4.8.2 (S.Lee ,12 Μελωδικές Ασκήσεις op.113), (S.Lee, Melodische und progressive Etuden.Op31 Heft 1,Becker) 4.8.3 J.B.Breval Κοντσερτίνο No1 σε Φα+), (J.Klengel Κοντσερτίνο No 1 σε Ντο+), (J.B.Breval Σονάτα σε Ντο+) 4.8.4 (F.A.Kummer Ντουέτο για δύο celli Op.22,Nr1, Ντο+)
	4.9 Τρόπος μελέτης. Επιδιώκεται να δημιουργηθεί στο μαθητή η ανάγκη για μεθοδική μελέτη.	Ο μαθητής ακολουθεί πρόγραμμα μελέτης που περιλαμβάνει: 4.9.1 Προθέρμανση. 4.9.2 Αργή μελέτη, με διάφορες ρυθμικές παραλλαγές και ομαδοποιήσεις του τόξου . 4.9.3 Επιμερισμό των μερών της άσκησης με την οποία ασχολείται. 4.9.4 Επιμερισμό των φράσεων του έργου με το οποίο ασχολείται. 4.9.5 Συνειδητοποίηση της χρησιμότητας της άσκησης. 4.9.6 Χρήση μετρονόμου, όπου αυτό είναι απαραίτητο. 4.9.7 Στοχοθέτηση επιθυμητού αποτελέσματος και σωστή διαχείριση του χρόνου μελέτης. 4.9.8 Ακρόαση από τον καθηγητή του έργου που θα μελετήσει. 4.9.9 Μίμηση του τρόπου εκτέλεσης του καθηγητή. 4.9.10 Παρακολούθηση μαθημάτων συμμαθητών του, μεγαλύτερων ή μικρότερων τάξεων. 4.9.11 Καθημερινή επαφή με το όργανο. 4.9.12 Αύξηση του χρόνου μελέτης. 4.9.13 Ακρόαση επιλεγμένων έργων κλασικής μουσικής.	
5. Μουσική Ερμηνεία	5.1. Δυναμική. Εξάσκηση στους συμβολισμούς: 5.1.1	5.1.1 Ο μαθητής καλείται να:	

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
<u>(Ισχύει για τα επίπεδα 4, 5 & 6)</u>	<i>ff - pp - fff - ppp - sfz - fp</i>	Κάνει ασκήσεις δυναμικής σε ανοιχτές χορδές. Διακρίνει τους συμβολισμούς σε σπουδές και έργα και να τους εκτελεί.	
	5.2 Ηχώχρωμα. Αλλαγή ηχοχρώματος και εισαγωγή νέων τεχνικών, όπως: 5.2.1 To sul ponticello και το sul tasto. 5.2.2 To collegno. 5.2.3. Τη χρήση της σουρντίνας. Αναγνώριση της σημειογραφίας Con sord-Senza sord	5.2.1 Ακρόαση των συγκεκριμένων ηχοχρωμάτων από τον καθηγητή και αναγνώριση των διαφορών τους. Παραγωγή τους από το μαθητή. 5.2.2 Επίδειξη των συγκεκριμένων τεχνικών και επανάληψη από το μαθητή. 5.2.3 Εφαρμογή της χρήσης της σουρντίνας. Συνειδητοποίηση της διαφοράς του ηχοχρώματος και της έντασης του ήχου.	
	5.3 Ταχύτητα εκτέλεσης (Tempo). Ο μαθητής καλείται να : 5.3.1 Εκτελέσει ασκήσεις σε αργά και γρήγορα tempi. 5.3.1.1 Αργά tempi: Largo - Adagio – Larghetto - Adagietto – Lento - Grave 5.3.1.2 Γρήγορα tempi: Τα γρήγορα tempi βασίζονται στο Allegro και τις παραλλαγές του. Allegro - allegro moderato - allegro assai - allegro con spirito - allegro molto - allegro con brio – vivace – presto – prestissimo. Tempo di minueto, Tempo di waltz, Tempo di Marcia, Tempo primo.	5.3.1.1 Ο μαθητής ακούει από τον καθηγητή αποσπάσματα από έργα ή από σπουδές με αργά tempi. Ακούει από μουσική βιβλιοθήκη του Σχολείου έργα για βιολοντσέλο με αργά tempi (π.χ.largo, με ρυθμικό χαρακτήρα , adagio, με μελωδικό χαρακτήρα, κ.τ.λ.). 5.3.1.2 Ο μαθητής ακούει από τον καθηγητή αποσπάσματα από έργα ή από σπουδές με γρήγορα tempi. Ακούει από μουσική βιβλιοθήκη του Σχολείου έργα για βιολοντσέλο με γρήγορα tempi. Αναγνωρίζει και εκτελεί στις σπουδές του επιπέδου του τις ενδείξεις του tempo (π.χ. allegro, χαρούμενο-ζωντανό-γρήγορο allegro moderato, μέτρια γρήγορο). Εφαρμόζει τα tempi στα μουσικά σύνολα. Στο μάθημα της μουσικής ακρόασης μαθαίνει ότι τα tempi δεν αφορούν μόνο το ρυθμό εκτέλεσης αλλά και το χαρακτήρα, το ύφος ενός έργου.	

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
	<p>5.4 Στυλιστική Ερμηνεία. Αναγνώριση και εξάσκηση στα:</p> <p>5.4.1 Σημάδια έκφρασης/άρθρωσης</p> <p> Pizzicato Με το αριστερό χέρι</p> <p> Bartok pizzicato</p> <p> Αρμονικός</p> <p> Spicato</p> <p> τρίλια</p> <p> Mordent</p> <p> Gruppetto</p> <p> Gruppetto</p> <p> Appoggiatura</p> <p> Acciaccatura</p> <p>5.4.2 Το Vibrato</p> <p>5.4.3 Τρέμολο</p>	<p>5.4.1 Ο καθηγητής δείχνει στο μαθητή τον τρόπο εκτέλεσης των σημαδιών έκφρασης και άρθρωσης κάθε φορά που συναντάται σε μία σπουδή, σε ένα έργο ρεπερτορίου ή στα έργα της ορχήστρας.</p> <p>5.4.1.1 Τρίλια Ασκήσεις τρίλιας για όλα τα δάχτυλα.</p> <p>5.4.1.2 Ασκήσεις Mordent-Gruppetto- Appoggiatura- Acciaccatura</p> <p>5.4.2 Ο καθηγητής δείχνει τον τρόπο εκμάθησης του vibrato α) Κύλιση του 1^{ου} δαχτύλου, στην 1^η θέση, πάνω-κάτω στην ταστιέρα , σε διαστηματική απόσταση ημιτονίου, με ελάχιστη πίεση, ρυθμικά. Επανάληψη με τα υπόλοιπα δάχτυλα, αυξάνοντας την ταχύτητα και εφαρμογή της άσκησης σε άλλες θέσεις. β) Πάτημα και μετατόπιση του 1^{ου} δαχτύλου, στην 1^η θέση , σε διαστηματική απόσταση μορίων του τόνου (ψηλότερα και χαμηλότερα), σχηματίζοντας κατά την κίνηση του αριστερού χεριού το μεγαλύτερο δυνατό τόξο. Αργά και στη συνέχεια γρηγορότερα, πάντα με συγκεκριμένο ρυθμό. Επανάληψη με τα υπόλοιπα δάχτυλα, αυξάνοντας την ταχύτητα και εφαρμογή της άσκησης σε άλλες θέσεις.</p> <p>5.4.3 Ο καθηγητής δείχνει την τεχνική του τρέμολο. Γρήγορη κίνηση του δοξαριού με χρήση του καρπού. Χρήση του εφέ τρέμολο στη βάση του δοξαριού για δυνατό ήχο και στη μύτη για απαλό ήχο. Ο μαθητής μιμείται την κίνηση του δοξαριού για την εξάσκηση του τρέμολο.</p>	<p>5.4.1.1 Dotzauer Method Volume3, Άσκηση No226) Grutzmacher 24 Σπουδές (Άσκηση No 8-Allegro Moderato)</p> <p>5.4.1.2 Dotzauer Method Volume3, Άσκηση No 223,224,225)</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=ledHYS70-Po</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=FaqXyhUgky4</p>

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
	<p>5.5 Ερμηνεία έργων. Ο μαθητής καλείται:</p> <p>5.5.1 Να εφαρμόζει τις δυναμικές, τα ηχοχρώματα, τα tempi, τα σημάδια έκφρασης και άρθρωσης στα έργα των επιπέδων 4,5,6</p> <p>5.5.2 Να διακρίνει τα χαρακτηριστικά της κάθε περιόδου:</p> <p>Μπαρόκ-Κλασικής-Ρομαντικής-Εθνικές Σχολές-Σύγχρονης.</p> <p>5.5.3 Να μελετά το συνθέτη του έργου και την εποχή του, να ακούσει άλλα έργα του.</p> <p>Να ανακαλύπτει ομοιότητες μεταξύ συνθετών της ίδιας εποχής.</p>	<p>5.5.1 Ο μαθητής καλείται να ακούει και να μιμείται τον καθηγητή στην έκφραση των έργων.</p> <p>Ο μαθητής καλείται να ακούει ηχογραφήσεις των έργων ή και βίντεο μέσα από το διαδίκτυο.</p> <p>5.5.2/5.5.3 Ο μαθητής καλείται να ανακαλύπτει και να εφαρμόζει τα ερμηνευτικά χαρακτηριστικά του κάθε έργου, τοποθετώντας το στην κατάλληλη μουσική περίοδο.</p>	<p>5.5.1/5.5.2/5.5.3 (G.Goltermann Κοντσέρτο Νο 4 σε Σολ+, Op. 65) (G.Goltermann Κοντσέρτο Νο 5 σε Ρε-, Op. 76) (A. Vivaldi Κοντσέρτο σε Ρε+ για βιολοντσέλο, ορχήστρα εγχόρδων και τσέμπαλο)</p>

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
6. Μουσική Δημιουργία	<p>6.1 Συμμετοχή σε μουσικά σύνολα μικρά σε αριθμό. Σκοπός είναι να λειτουργήσει ο μαθητής σε ομαδικό επίπεδο, αλλά με αυξημένο μερίδιο ευθύνης. Παράλληλα εξασκείται στο ρόλο του οργάνου αλλά και της μελωδικής γραμμής του μέσα στο σύνολο.</p>	<p>6.1.1 Ο μαθητής καλείται να συμμετέχει ενεργά σε μουσικά δρώμενα, σε συνεργασία με μαθητές πιο προχωρημένους. Επιλέγονται κατάλληλα τροποποιημένα έργα. Συγκρότηση 2μελών-3μελών-4μελών συνόλων, με μετατόπιση της 'ευθύνης'(ισοδύναμα μέλη).</p>	<p>6.1.1.1 Διαδικτυακή βιβλιοθήκη IMSLP</p>
	<p>6.2 Αυτοσχεδιασμός. Απελευθέρωση του μαθητή από την παρτιτούρα. Τόνωση αυτοπεποίθησης.</p>	<p>6.2.1 Ο μαθητής καλείται να πειραματιστεί στον αυτοσχεδιασμό και σε άλλα είδη μουσικής(π.χ. ρεμπέτικα). Αναφορές μέσα από τα έργα στα σημεία που προσδίδουν δυνατότητα ελευθερίας.</p>	
	<p>6.3 Σύνθεση. Ο μαθητής παίρνει πρωτοβουλία καταγράφοντας και δοκιμάζοντας τις μουσικές ιδέες του στο όργανο επιλογής. Έμφαση στη χρήση διδαγμένων τεχνικών</p>	<p>6.3.1 Ομαδικά – ατομικά, ενίοτε και με τη χρήση προγράμματος ηλεκτρονικής γραφής</p>	<p>6.3.1.1 πρόγραμμα γραφής musescore</p>

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
	και effects.	παρτιτούρας.	
	6.4 Ενοργάνωση – Ενορχήστρωση. Ο μαθητής καλείται να αναγνωρίσει, να αναπαράγει και να διανείμει ρόλους στα μέλη του συνόλου (solo-ρυθμική συνοδεία-κόντρα μελωδία-μπασογραμμή κ.τ.λ.)	6.4.1 Πειραματισμοί με δίφωνα ή τρίφωνα έργα ή και μεταγραφές, αρχικά σε ομάδες και έπειτα solo. 6.4.2 Απλή ηχογράφηση των αποτελεσμάτων των ομάδων και κριτική ακρόαση.	6.4.1.1 Έρευνα στη διαδικτυακή βιβλιοθήκη IMSLP (transcriptions). 6.4.2.1 Χρήση προγράμματος ηχογράφησης (π.χ. από κινητό τηλ. ή mp3 player ή από Η/Υ).
	6.5 Μουσική έρευνα για εκτέλεση. Εδώ το ζητούμενο είναι να εντοπίσει ο μαθητής τις πηγές αλλά και τη μέθοδο της έρευνας και να αποκτήσει ακούσματα από διαφορετικούς καλλιτέχνες-διαφορετικούς τύπους έκφρασης μέσα από την τέχνη.	6.5.1 Έρευνα σε βιβλιοθήκες (σχολική, συνδρομητικές κ.ά). 6.5.2 Έρευνα σε διαδικτυακούς τόπους μουσικού ενδιαφέροντος. 6.5.3 Παρακολούθηση συναυλιών. 6.5.4 Μουσική ακρόαση.	6.5.1.1 Βιβλιοθήκη 'Λίλιαν Βουδούρη'. 6.5.2.1 www.youtube.com
	6.6 Συζήτηση με επαγγελματίες του αντικειμένου – Σεμινάρια. Ο μαθητής έχει την ευκαιρία να γνωρίσει δια ζώσης τους καλλιτέχνες, να συζητήσει μαζί τους και να σχηματίσει προσωπική εικόνα για το όργανο, τον τρόπο που παίζεται και να αντλήσει πληροφορίες και εμπειρία μοναδική από αυτή την επαφή.	6.6.1 Κάλεσμα καλλιτεχνών στο σχολείο. 6.6.2 Εύρεση καλλιτεχνών ή και συζήτηση με τη χρήση νέων τεχνολογιών (λ.Χ. skype).6.6.3 Συμμετοχή σε σεμινάρια (ως ακροατές).	6.6.2.1 Ανταλλαγή εμπειριών και επισκέψεις σε άλλα μουσικά σχολεία. 6.6.3.1 Προτροπή για συμμετοχή σε θερινές ακαδημίες ελληνικών πανεπιστημίων.
7. Αξιοποίηση γνώσης, εμπειρίας και δεξιοτήτων	7.1 Σκηνική παρουσία.	7.1.1 Ασκήσεις σκηνικής παρουσίας - Έκθεση στο κοινό (μικρότερα μουσικά σύνολα – πιο εξειδικευμένο ή τυχαίο ακροατήριο).	7.1.1.1 Συνεργασία με εξωσχολικούς φορείς (π.χ. Δήμος) για παραχώρηση αιθουσών συναυλιών ή δημόσιων χώρων.

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
	7.2 Ψυχολογία της σκηνικής παρουσίας.	7.2.1 Ανάλυση των αισθημάτων και συμπεριφορών του μαθητή μετά από έκθεση σε κοινό (π.χ. τρακ, φόβος κ.α.) και εύρεση των αιτιών που δημιουργούνται. Αναφορά και παραδείγματα από βιβλία με συναφές περιεχόμενο.	7.2.1.1 'Σωματικά και ψυχολογικά προβλήματα των μουσικών', Η.Σακαλάκ.
	7.3 Εμπειρία βοηθού τεχνικού ήχων.	7.3.1 Ενεργή συμμετοχή στη διαδικασία μιας ηχογράφησης ως βοηθός ηχολήπτη. 7.3.2 Ενεργή συμμετοχή στη διαδικασία στησίματος ενός home studio.	7.3.1.1 http://ehomerecordingstudio.com/
	7.4 Εμπειρία ηχογράφησης.	7.4.1 Ο μαθητής ηχογραφείται και το προϊόν επιδέχεται κριτικής ακρόασης.	7.4.1.1 Χρήση προγράμματος ηχογράφησης από Η/Υ.
	7.5 Τροποποίηση παρτιτούρας (τροποποίηση δυναμικών, ρυθμικής αγωγής, μελωδίας κ.ά.). Στόχος είναι να αποκαλυφθεί στο μαθητή η ολοκληρωμένη σκέψη του συνθέτη και να αντιληφθεί την ευθύνη του ως εκτελεστής έργου.	7.5.1 Χρησιμοποίηση προγραμμάτων ηλεκτρονικής γραφής παρτιτούρας για αξιοποίηση έργου (π.χ. μεταφορά). 7.5.2 Παραδείγματα από προχωρημένους μαθητές ή και από τον διδάσκοντα.	7.5.1.1 πρόγραμμα musescore 7.5.2.1 IMSLP/ transcriptions
	7.6 Μουσικοί πειραματισμοί – βασική ρύθμιση του οργάνου. Στόχος είναι ο μαθητής να μπορεί να ρυθμίζει τις λεπτομέρειες στο στήσιμο του οργάνου, αλλά και τις σταθερές παραμέτρους που αφορούν στις αναλογίες και τις θέσεις των εξαρτημάτων του.	7.6.1 Έρευνα σε διαδικτυακούς τόπους κατασκευαστών. 7.6.2 Πειραματισμοί με 'μη ενδεδειγμένη' χρήση του οργάνου (χρήση εκτός του ρόλου του).	7.6.1.1 https://youtu.be/ANULMjnB-3A , https://youtu.be/cO3_Ac7Sfvk 7.6.2.1 http://listverse.com/2007/09/11/top-10-bizarre-musical-instruments/

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
8. Ελληνική μουσική δημιουργία	8.1 Γνωριμία - προώθηση ελληνικών έργων.	8.1.1 Αναζήτηση ελληνικών έργων στους καταλόγους βιβλιοθηκών. 8.1.2 Ακρόαση ελληνικών έργων σε συναυλίες του σχολείου, από ψηφιακούς δίσκους ή μέσω διαδικτύου. 8.1.3 Εκμάθηση και εκτέλεση ελληνικών έργων. 8.1.4 Συνεργασία με άλλες ειδικότητες για ανάλυση-μελέτη των έργων αυτών και συζήτηση.	8.1.1.1 Επικοινωνία με την Ε.Ε.Μ. ή άλλους φορείς. 8.1.3.1 Επαφή με συνθέτες εν ζωή και συζήτηση-σύνθεση έργου, υπό τη μορφή εργαστηρίου (workshop).

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΟΥ - ΕΠΙΠΕΔΟ 5

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
1. Ιστορική, μορφολογική αναφορά.	1.1 Ο μαθητής καλείται να γνωρίσει τον συσχετισμό και την αλληλεπίδραση της εξέλιξης μέσω της τεχνολογίας του βιολοντσέλου, με την εξέλιξη της τεχνικής του οργάνου και της μουσικής που γράφτηκε γι' αυτό μέσα στο χρόνο. 1.2 Να γνωρίσει κάποια στοιχεία της κατασκευής του οργάνου. 1.3 Να αποκτήσει την δυνατότητα της κριτικής ακρόασης των μουσικών έργων για βιολοντσέλο.	1.1.1 Χρήση ιστορικών πηγών σχετικά με την εξέλιξη τόσο του οργάνου όσο και του ρεπερτορίου του και αναζήτηση της μεταξύ τους σχέσης. 1.2.1 Χρήση διαδικτύου. 1.3.1 Ακρόαση συναυλιών μουσικής για βιολοντσέλο. Αναζήτηση στο διαδίκτυο μουσικής για βιολοντσέλο και ακρόαση ανάλογης μουσικής χρησιμοποιώντας διάφορα μέσα αναπαραγωγής. 1.3.2 Συζήτηση και κριτική πάνω στα έργα και την ερμηνεία τους.	

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
2. Στάση σώματος και τοποθέτηση χεριών.	2.1 Ο μαθητής καλείται να αποκτήσει συνείδηση της αναπνοής του την ώρα που παίζει βιολοντσέλο, με στόχο την ομαλή και απρόσκοπτη διαδικασία της αναπνοής, ανεξάρτητα από τη μουσική δράση. 2.2 Να εκμεταλλευτεί την κινησιολογική του εμπειρία από τον αθλητισμό, τις χειρονακτικές εργασίες, τους λεπτούς χειρισμούς ή άλλες καθημερινές δραστηριότητες, μεταφέροντάς την στο τρόπο χειρισμού του βιολοντσέλου.	2.1.1 Προτροπή για συγκέντρωση πάνω στην αναπνοή. 2.1.2 Ανάπτυξη της ικανότητας του μαθητή να μπορεί να ομιλεί και ταυτόχρονα να παίζει. 2.2.1 Χρήση παραδειγμάτων από κάθε δραστηριότητα και αναζήτηση ομοιοτήτων και διαφορών με τη διαδικασία χειρισμού του οργάνου.	
3. Παραγωγή και ποιότητα ήχου.	3.1 Ο μαθητής καλείται να γνωρίσει τη φυσική ερμηνεία του ήχου, του ηχοχρώματος σε σχέση με τις αρμονικές, της παραγωγής του ήχου μέσω των χορδών, και της ταλάντωσης εξαναγκασμένης ή όχι, διαθεματικά με το μάθημα της φυσικής. 3.2 Να μάθει να διατηρεί την ίδια γωνία πρόσφυσης του τόξου από χορδή σε χορδή, τόσο κάθετα όσο και οριζόντια προκειμένου να επιτύχει μια ομαλή και ομοιογενή μετάβαση από τη νότα μιας χορδής σε εκείνη μιας άλλης.	3.1.1 Επιστημονική θεώρηση του ζητήματος του ήχου με τη βοήθεια του μαθήματος της φυσικής. 3.2.1 Επίδειξη σωστής μετάβασης από τη μια χορδή στην άλλη. 3.2.2 Φωτογραφία, βίντεο. 3.2.3 Ανάλογες ασκήσεις και σπουδές αλλαγής χορδών.	
4. Ανάγνωση και τεχνική	4.1. Ασκήσεις προθέρμανσης. βλ. προηγούμενο επίπεδο.	4.1.1 Ασκήσεις προθέρμανσης δεξιού χεριού: βλ. προηγούμενο επίπεδο. 4.1.2 Ασκήσεις προθέρμανσης αριστερού χεριού: βλ. προηγούμενο επίπεδο.	4.1.2 (Feuillard Daily Exercises No 1 και 2)
	4.2 Κούρδισμα: βλ. προηγούμενο επίπεδο.	4.2 βλ. προηγούμενο επίπεδο.	
	4.3 Θέσεις/ Αντίχειρας. 4.3.1 Να παίζει στην 1 ^η , 4 ^η , 3 ^η , 2 ^η , 5 ^η , 6 ^η και 7 ^η θέση 4.3.2 Να κάνει χρωματικές αλλαγές 4.3.3 Να παίζει μετά την 7 ^η θέση με χρήση αντίχειρα	4.3.1 Επαναληπτικές ασκήσεις 1 ^{ης} - 7 ^{ης} θέσης 4.3.2 Να εξοικειωθεί στις χρωματικές αλλαγές με τις ανάλογες ασκήσεις 4.3.3.1 Χρήση και αλλαγή θέσης* αντίχειρα με τις ανάλογες ασκήσεις *Τοποθέτηση αντίχειρα έως και σι (3ης γραμμής στο κλειδί σολ) στη λα χορδή (αντίστοιχα μι στη ρέ χορδή)	4.3.1 (Feuillard Daily Exercises No 1-9), (Sevcik, Changes of positions Ασκήσεις No 1-15) 4.3.2 (Feuillard Daily Exercises No 14) 4.3.3.1 (Dotzauer Method Vol.3, Άσκηση No 235-242), (Ausgewahlte Etuden fur Violoncello Ασκήσεις I-IX)

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
	Αλλαγή θέσης αντίχειρα	4.3.3.2 Κλίμακες με χρήση αντίχειρα	4.3.3.2 (Feuillard Method Άσκηση No 58)*
	4.4 Δοξάρι. 4.4.1 Συνέχεια εκμάθησης ιδιαίτερων τεχνικών του δοξαριού (portato, marcato, ricochet, arpeggiando, col legno tratto – battuto).	4.4.1 Ασκήσεις εκμάθησης των προαναφερθέντων τεχνικών. Αναγνώριση των συμβολισμών τους σε ασκήσεις και έργα του επιπέδου.	4.4.1(Dotzauer Method Vol.3, Άσκηση No 227) 4.4.2 (Dotzauer Method Vol.3 , Άσκηση No 228) 4.4.3 (Sevcik School of Bowing Technique, Op. 2, Part 1 Ασκήσεις No 5,τρόποι 80-190)
	*4.5 Κλίμακες. Επιδιώκεται ο μαθητής: 4.5.1 Να παίζει κλίμακες μείζονες και ελάσσονες σε 3 οκτάβες μαζί με αρπέζ. 4.5.2 Να παίζει κλίμακες σε δύο οκτάβες με τρόπους (περισσότερα από 8 legato και μεγαλύτερη ταχύτητα). 4.5.3 Να παίζει αρπέζ σε διάφορες κλίμακες με 2 οκτάβες με αλλαγές συνδυασμού τόξου και χρονικών αξιών, μεγαλύτερη ταχύτητα και legato). * Ομοίως με το 4 ^ο επίπεδο	4.5.1 Επιλογή κλιμάκων σε 3 οκτάβες. 4.5.1.2 Ντο+ και Ντο- σε 3 οκτάβες. 4.5.1.3 Ρε+ και Ρε- σε 3 οκτάβες. 4.5.2 Ασκήσεις εξοκείωσης σε κλίμακες σε δύο οκτάβες με τρόπους (περισσότερα από 8 legato και μεγαλύτερη ταχύτητα). 4.5.3 Ασκήσεις εξοκείωσης με το αρπέζ σε διάφορες κλίμακες με 2 οκτάβες. *Στο επίπεδο αυτό ο μαθητής καλείται να εκτελεί τις κλίμακες με μεγαλύτερη ταχύτητα και περισσότερα legato.	4.5.1.2 (Feuillard Daily Exercises No 20) 4.5.1.3 (Feuillard Daily Exercises No 20) 4.5.2 (Feuillard Daily Exercises No 20) 4.5.3(Feuillard Daily Exercises No 11)
	4.6 Ταχύτητα εκτέλεσης. Βλ. προηγούμενο επίπεδο.	4.6.1/4.6.2 Βλ. προηγούμενο επίπεδο.	
	4.7 Έργα: Να μάθει: Να χρησιμοποιεί τις τεχνικές του αριστερού και δεξιού χεριού σε αναλόγων απαιτήσεων έργα: 4.7.1 Σπουδές 4.7.2 Μελωδικές Ασκήσεις 4.7.3 Κοντσερτίνο 4.7.4 Ντουέτα 4.7.5 Στο επίπεδο αυτό καλείται ο μαθητής να κάνει κατά τη διάρκεια του μαθήματος εξάσκηση στην	4.7.1 Να εκτελεί σπουδές του επιπέδου του 4.7.2 Να εκτελεί μελωδικές ασκήσεις του επιπέδου του 4.7.3 Να εκτελεί κονσερτίνο και σονάτες του επιπέδου του 4.7.4 Να παίζει ντουέτο του επιπέδου του 4.7.5 Επιλεκτικές φράσεις για εξάσκηση prima vista από έργα αυτής της ενότητας και	4.7.1 (Dotzauer 113 Σπουδές, Τεύχος 2, Άσκηση No 50-62) 4.7.2 (S.Lee ,12 Μελωδικές Ασκήσεις op.113), (S.Lee, Melodische und progressive Etuden, Op31 Heft 1,Becker) 4.7.3 (J.Klengel Κοντσερτίνο No 3 σε Λα-, Op. 46), (B. Romberg Σονάτα No 3 σε Σολ+, Op.43) 4.7.4 (F.A.Kummer Ντουέτο για δύο celli Op.22,Nr 1,Ντο+) 4.7.4 (F.A.Kummer Ντουέτο για

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
	prima vista.	ανάλογα του επιπέδου του μαθητή.	δύο celli Op.156,Nr Σολ+)
	4.8 Μέθοδος μελέτης. Βλ. προηγούμενο επίπεδο.	4.8.1 - 4.8.13 Βλ. προηγούμενο επίπεδο.	
6. Μουσική Δημιουργία	6.1 Συμμετοχή σε μουσικά σύνολα ως σολίστ. Σκοπός είναι να λειτουργήσει ο μαθητής σε ομαδικό επίπεδο, αλλά με τη μέγιστη ευθύνη. Αξιοποίηση των δυνατοτήτων του οργάνου μέσα στο σύνολο.	6.1.1 Ο μαθητής καλείται να συμμετέχει ενεργά σε μουσικά δρώμενα, σε συνεργασία με τα σύνολα του σχολείου. Επιλέγονται έργα από το ρεπερτόριο του βιολοντσέλου.	6.1.1.1 Διαδικτυακή βιβλιοθήκη IMSLP
	6.2 Αυτοσχεδιασμός. Εισαγωγή στον ελεύθερο αυτοσχεδιασμό. Απελευθέρωση του μαθητή από την παρτιτούρα. Τόνωση αυτοπεποίθησης.	6.2.1 Ο μαθητής καλείται να πειραματιστεί στον αυτοσχεδιασμό σε διάφορα είδη μουσικής. Προβάλλονται τεχνικές και effects από τη διδαγμένη ύλη, με σημειογραφία. Δημιουργία 'ηχοτοπίων'. Αναφορές μέσα από τα έργα στα σημεία που προσδίδουν δυνατότητα ελευθερίας.	6.2.1.1 Jiannis Toulis, <i>A Funky Exercise for violoncello solo</i> , εκδ. paragrighoriou-nakas, (Αθήνα 2012).
	6.3 Σύνθεση. Ο μαθητής παίρνει πρωτοβουλία καταγράφοντας και δοκιμάζοντας τις μουσικές ιδέες του στο όργανο επιλογής. Έμφαση στη χρήση διδαγμένων τεχνικών και effects.	6.3.1 Ομαδικά – ατομικά, ενίοτε και με τη χρήση προγράμματος ηλεκτρονικής γραφής παρτιτούρας.	6.3.1.1 πρόγραμμα γραφής musescore
	6.4 Ενοργάνωση – Ενορχήστρωση. Ο μαθητής καλείται να αναγνωρίσει, να αναπαράγει και να διανείμει ρόλους στα μέλη του συνόλου (solo-ρυθμική συνοδεία-κόντρα μελωδία-μπασογραμμή κ.τ.λ.).	6.4.1 Πειραματισμοί με δίφωνα ή τρίφωνα έργα ή και μεταγραφές, αρχικά σε ομάδες και έπειτα solo. 6.4.2 Ηχογράφηση των αποτελεσμάτων των ομάδων και κριτική ακρόαση.	6.4.1.1 IMSLP. 6.4.2.1 Χρήση προγράμματος ηχογράφησης (π.χ. από Η/Υ).
	6.5 Μουσική έρευνα για εκτέλεση. Εδώ το ζητούμενο είναι να εντοπίσει ο μαθητής τις πηγές αλλά και τη μέθοδο της έρευνας και να αποκτήσει ακούσματα από διαφορετικούς καλλιτέχνες-διαφορετικούς τύπους έκφρασης μέσα από την	6.5.1 Έρευνα σε βιβλιοθήκες (σχολική, συνδρομητικές κ.ά). 6.5.2 Έρευνα σε διαδικτυακούς τόπους μουσικού ενδιαφέροντος. 6.5.3 Παρακολούθηση συναυλιών.	

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
	τέχνη.	6.5.4 Μουσική ακρόαση.	
	6.6 Συζήτηση με επαγγελματίες του αντικειμένου – Σεμινάρια. Ο μαθητής έχει την ευκαιρία να γνωρίσει δια ζώσης τους καλλιτέχνες, να συζητήσει μαζί τους και να σχηματίσει προσωπική εικόνα για το όργανο, τον τρόπο που παίζεται και να αντλήσει πληροφορίες και εμπειρία μοναδική από αυτή την επαφή.	6.6.1 Κάλεσμα καλλιτεχνών στο σχολείο. 6.6.2 Εύρεση καλλιτεχνών ή και συζήτηση με τη χρήση νέων τεχνολογιών (λ.Χ. skype). 6.6.3 Συμμετοχή σε σεμινάρια (ως ακροατές).	6.6.2.1 Ανταλλαγή εμπειριών και επισκέψεις σε άλλα μουσικά σχολεία. 6.6.3.1 Προτροπή για συμμετοχή σε θερινές ακαδημίες ελληνικών πανεπιστημίων.
7. Αξιοποίηση γνώσης, εμπειρίας και δεξιοτήτων	7.1 Σκηνική παρουσία.	7.1.1 Ασκήσεις σκηνικής παρουσίας - Έκθεση στο κοινό (solo – πιο εξειδικευμένο ή τυχαίο ακροατήριο).	7.1.1.1 Συνεργασία με εξωσχολικούς φορείς (π.χ. Δήμους) για παραχώρηση αιθουσών συναυλιών ή δημόσιων χώρων.
	7.2 Ψυχολογία της σκηνικής παρουσίας.	7.2.1 Ανάλυση των αισθημάτων και συμπεριφορών του μαθητή μετά από έκθεση σε κοινό (π.χ. τρακ, φόβος κ.α.) και εύρεση των αιτιών που δημιουργούνται. Αναφορά και παραδείγματα από βιβλία με συναφές περιεχόμενο.	7.2.1.1 'Σωματικά και ψυχολογικά προβλήματα των μουσικών', Η.Σακαλάκ.
	7.3 Εμπειρία βοηθού τεχνικού ήχων.	7.3.1 Ενεργή συμμετοχή στη διαδικασία μιας ηχογράφησης ως βοηθός ηχολήπτη. 7.3.2 Ενεργή συμμετοχή στη διαδικασία στησίματος ενός home studio.	7.3.1.1 http://ehomerecordingstudio.com/
	7.4 Εμπειρία ηχογράφησης.	7.4.1 Ο μαθητής ηχογραφείται και το προϊόν επιδέχεται κριτικής ακρόασης.	7.4.1.1 Χρήση προγράμματος ηχογράφησης από Η/Υ.
	7.5 Τροποποίηση παρτιτούρας (τροποποίηση δυναμικών, ρυθμικής αγωγής, μελωδίας κ.ά.). Στόχος είναι να αποκαλυφθεί στο μαθητή η ολοκληρωμένη σκέψη του συνθέτη και να αντιληφθεί την ευθύνη του ως εκτελεστής έργου.	7.5.1 Χρησιμοποίηση προγραμμάτων ηλεκτρονικής γραφής παρτιτούρας για αξιοποίηση έργου (π.χ. μεταφορά). 7.5.2 Παραδείγματα από προχωρημένους μαθητές ή και από τον διδάσκοντα.	7.5.1.1 πρόγραμμα musescore 7.5.2.1 IMSLP/ transcriptions

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
	7.6 Μουσικοί πειραματισμοί – βασική ρύθμιση του οργάνου. Στόχος είναι ο μαθητής να μπορεί να ρυθμίζει τις λεπτομέρειες στο στήσιμο του οργάνου, αλλά και τις σταθερές παραμέτρους που αφορούν στις αναλογίες και τις θέσεις των εξαρτημάτων του.	7.6.1 Έρευνα σε διαδικτυακούς τόπους κατασκευαστών. 7.6.2 Πειραματισμοί με ‘μη ενδεδειγμένη’ χρήση του οργάνου (χρήση εκτός του ρόλου του).	7.6.1.1 https://youtu.be/ANULMjnB-3A , https://youtu.be/cO3_Ac7Sfvk 7.6.2.1 http://listverse.com/2007/09/11/top-10-bizarre-musical-instruments/
8. Ελληνική μουσική δημιουργία	8.1 Γνωριμία - προώθηση ελληνικών έργων.	8.1.1 Αναζήτηση ελληνικών έργων στους καταλόγους βιβλιοθηκών. 8.1.2 Ακρόαση ελληνικών έργων σε συναυλίες του σχολείου, από ψηφιακούς δίσκους ή μέσω διαδικτύου. 8.1.3 Εκμάθηση και εκτέλεση ελληνικών έργων. 8.1.4 Συνεργασία με άλλες ειδικότητες για ανάλυση-μελέτη των έργων αυτών και συζήτηση.	8.1.1.1 Επικοινωνία με την Ε.Ε.Μ. ή άλλους φορείς. 8.1.3.1 Επαφή με συνθέτες εν ζωή και συζήτηση-σύνθεση έργου, υπό τη μορφή εργαστηρίου (workshop).

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΟΥ - ΕΠΙΠΕΔΟ 6

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
1. Ιστορική, μορφολογική αναφορά.	<p>1.1 Ο μαθητής καλείται να αποκτήσει γνώση των χαρακτηριστικών γνωρισμάτων ενός καλού βιολοντσέλου και δοξαριού, τόσο όσο αφορά την κατασκευή του όσο και τη ποιότητα του ήχου του.</p> <p>1.2 Να γνωρίσει τις αρχές συντήρησης, τις μικροεπισκευές και τη ρύθμιση του βιολοντσέλου.</p> <p>1.3 Να αποκτήσει την δυνατότητα της κριτικής ακρόασης των μουσικών έργων για βιολοντσέλο.</p>	<p>1.1.1 Περιγραφή των χαρακτηριστικών ενός καλού οργάνου.</p> <p>1.1.2 Επίδειξη καλών οργάνων, φωτογραφιών και αναζήτηση στο διαδίκτυο.</p> <p>1.2.1 Περιγραφή της καλής λειτουργίας του οργάνου.</p> <p>1.2.2 Επίδειξη συντήρησης ρύθμισης και αποκατάστασης μικρών βλαβών του οργάνου.</p> <p>1.3.1 Ακρόαση συναυλιών μουσικής για βιολοντσέλο. Αναζήτηση στο διαδίκτυο μουσικής για βιολοντσέλο και ακρόαση ανάλογης μουσικής χρησιμοποιώντας διάφορα μέσα αναπαραγωγής.</p> <p>1.3.2 Συζήτηση και κριτική πάνω στα έργα και την ερμηνεία τους για βιολοντσέλο.</p>	
2. Στάση σώματος και τοποθέτηση χεριών.	2.1 Ο μαθητής καλείται να είναι χαλαρός παίζοντας σε όλο το εύρος του βιολοντσέλου και με διαφορετικές τεχνικές.	<p>2.1.1 Ομαλή εισπνοή – εκπνοή και συγκέντρωση στα μέλη του σώματός του.</p> <p>2.1.2 Αφαίρεση βάρους και δύναμης στα χέρια και στα δάκτυλα.</p>	
3. Παραγωγή και ποιότητα ήχου.	3.1 Ο μαθητής καλείται να εμπλουτίσει την παλέτα των ήχων και των ηχοχρωμάτων του.	3.1.1 Μελέτη μουσικών κομματιών διαφορετικών ιδιωμάτων και εποχών, με έμφαση στις διαφορετικές απαιτήσεις ηχοχρωμάτων και διαθέσεων.	
4. Ανάγνωση και τεχνική	4.1. Ασκήσεις προθέρμανσης. Βλ. προηγούμενο επίπεδο.	<p>4.1.1 Ασκήσεις προθέρμανσης δεξιού χεριού: βλ. προηγούμενο επίπεδο.</p> <p>4.1.2 Ασκήσεις προθέρμανσης αριστερού χεριού: βλ. προηγούμενο επίπεδο.</p>	4.1.2 (Feuillard Daily Exercises No 1 και 2)
	4.2 Συντονισμός (κούρντισμα) του οργάνου. Βλ. προηγούμενο επίπεδο.	4.2.1- Βλ. προηγούμενο επίπεδο.	

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
	4.3 Θέσεις/ Αντίχειρας. Βλ. προηγούμενο επίπεδο.	4.3.1 Επαναληπτικές ασκήσεις 1 ^{ης} -7 ^{ης} θέσης 4.3.2 Να εξοικειωθεί στις χρωματικές αλλαγές με περισσότερες ασκήσεις 4.3.3.1 Χρήση και αλλαγή θέσης αντίχειρα με τις ανάλογες ασκήσεις 4.3.3.2 Κλίμακες με αντίχειρα	4.3.1 (Feuillard Daily Exercises No 1-9), (Sevcik, Changes of positions Ασκήσεις No 16-22) 4.3.2 (Feuillard Daily Exercises No 14) 4.3.3.1 (Dotzauer Method Vol.3 , Άσκηση No 243-255), (Ausgewahlte Etuden fur Violoncello Ασκήσεις X-XIV) 4.3.3.2 (Feuillard Method Άσκηση No 58)
	4.4 Τεχνικές για το δοξάρι. Βλ. προηγούμενο επίπεδο.	4.4.1 Συνέχεια ασκήσεων εκμάθησης τεχνικής. Αναγνώριση των συμβολισμών τους σε ασκήσεις και έργα του επιπέδου.	4.4.1(Dotzauer Method Vol.3 , Άσκηση No 227) 4.4.2 (Dotzauer Method Vol.3 , Άσκηση No 228) 4.4.3 (Sevcick School of Bowing Technique, Op. 2, Part 1 Ασκήσεις No 5, τρόποι 191-260)
	*4.5 Κλίμακες. Ο μαθητής μελετά: 4.5.1 Κλίμακες μείζονες και ελάσσονες σε 3 οκτάβες μαζί με αρπέζ. 4.5.2 Κλίμακες σε δύο οκτάβες με τρόπους (περισσότερα από 8 legato και μεγαλύτερη ταχύτητα). 4.5.3 Αρπέζ σε διάφορες κλίμακες με 2 οκτάβες, με τρόπους, μεγαλύτερη ταχύτητα και legato). 4.5.4 Τρίτες – έκτες – όγδοες. * Ομοίως με το 4 ^ο και 5 ^ο επίπεδο (Επιπροσθέτως οι διπλές)	4.5.1 Επιλογή κλιμάκων σε 3 οκτάβες. 4.5.1.2 Ντο+, Ρε+ και Ντο-, Ρε- σε 3 οκτάβες. 4.5.2 Ασκήσεις εξοικείωσης σε κλίμακες σε δύο οκτάβες με τρόπους (περισσότερα από 8 legato και μεγαλύτερη ταχύτητα). 4.5.3 Ασκήσεις εξοικείωσης σε αρπέζ σε διάφορες κλίμακες με 2 οκτάβες, με τρόπους, μεγαλύτερη ταχύτητα και legato) 4.5.4 Ασκήσεις για διπλές τρίτες, έκτες, όγδοες. *Στο επίπεδο αυτό ο μαθητής καλείται να εκτελέσει περισσότερες κλίμακες με μεγαλύτερη ταχύτητα και περισσότερα legato.	4.5.1.2 (Feuillard Daily Exercises No 20) 4.5.2 (Feuillard Daily Exercises No 20) 4.5.3(Feuillard Daily Exercises No 11)
	4.6 Ταχύτητα εκτέλεσης. Βλ. προηγούμενο επίπεδο.	4.6.1 Να εξασκηθεί στην ταχύτητα εκτέλεσης μέσα από κλίμακες και σπουδές του επιπέδου 6 4.6.2 Να κάνει χρήση του μετρονόμου για τη σταδιακή αύξηση της ταχύτητας εκτέλεσης.	

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
	<p>4.7 Έργα. Χρησιμοποίηση των τεχνικών του αριστερού και δεξιού χεριού σε αναλόγων απαιτήσεων έργα, όπως:</p> <p>4.7.1 Σπουδές</p> <p>4.7.2 Μελωδικές Ασκήσεις</p> <p>4.7.3 Κοντσερτίνο</p> <p>4.7.3.1 Σολιστική εμπειρία</p> <p>4.7.4 Μουσική Δωματίου- Ντουέτα-Τρίο-Κουαρτέτα</p> <p>4.7.5 μαθητής καλείται να γνωρίσει τις δυνατότητες παραγωγής πολυφωνίας με το τσέλο</p> <p>4.7.6 Στο επίπεδο αυτό καλείται ο μαθητής να κάνει κατά τη διάρκεια του μαθήματος εξάσκηση στην prima vista</p>	<p>4.7.1 Να εκτελεί σπουδές του επιπέδου του.</p> <p>4.7.2 Να εκτελεί μελωδικές ασκήσεις του επιπέδου του.</p> <p>4.7.3 Να εκτελεί κονσερτίνο και σονάτες του επιπέδου του.</p> <p>4.7.3.1 Να παίζει κοντσέρτο με τη μαθητική ορχήστρα*</p> <p>4.7.4 Να παίζει ντουέτο για δύο celli.</p> <p>4.7.4.1 Να παίζει έργα για 4 celli.</p> <p>4.7.5 Προσέγγιση στις σουίτες του Bach 1^η Σουίτα (Πρελούδιο).</p> <p>4.7.6 Επιλεκτικές φράσεις για εξάσκηση prima vista από έργα αυτής της ενότητας και ανάλογα του επιπέδου του μαθητή</p>	<p>4.7.1 (Dotzauer 113 Σπουδές, Τεύχος 3, Ασκήσεις επιλεκτικά)</p> <p>4.7.2 (S.Lee ,Melodische und progressive Etuden.Op31 Heft 1,Becker), (S.Lee, Melodische und progressive Etuden. Op31 Heft 2,Becker, Ασκήσεις επιλεκτικά)</p> <p>4.7.3 (G.Goltermann Κοντσερτο No 4 σε Σολ+, Op. 65), (G.Goltermann Κοντσέρτο No 5 σε Ρε-, Op. 76)</p> <p>4.7.3.1 (A. Vivaldi Κοντσέρτο σε Ρε+ για βιολοντσέλο, ορχήστρα εγχόρδων και τσέμπαλο)</p> <p>4.7.4 (F.A.Kummer Ντουέτο για δύο celli Op.22,Nr 1,Ντο+), (J. Haydn 4 Ντουέτα για 2 celli)</p> <p>4.7.4.1 (J. Klengel, Four Pieces for four violoncellos, Op. 33), (G.Goltermann Romance Op. 19 No 1)</p>
	<p>4.8 Μέθοδος μελέτης. Βλ. προηγούμενο επίπεδο.</p>	<p>4.8.1-4.8.13 Βλ. προηγούμενο επίπεδο.</p>	
<p>6. Μουσική Δημιουργία</p>	<p>6.1 Συμμετοχή σε μουσικά σύνολα ως σολίστ. Σκοπός είναι να λειτουργήσει ο μαθητής σε συνεργασία με μουσικά σύνολα, με πρωταγωνιστικό ρόλο. Ενίσχυση της αυτοπεποίθησης και έμφαση στις εκφραστικές δυνατότητες του μαθητή.</p>	<p>6.1.1 Ο μαθητής καλείται να συμμετέχει ενεργά σε μουσικά δρώμενα, σε συνεργασία με τα σύνολα του σχολείου. Επιλέγονται έργα από το ρεπερτόριο του βιολοντσέλου.</p>	<p>6.1.1.1 Διαδικτυακή βιβλιοθήκη IMSLP</p> <p>6.1.1.2 Χρήση της αίθουσας συναυλιών του σχολείου και άλλων κατάλληλων συναυλιακών χώρων εκτός σχολείου.</p>

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
	6.2 Ελεύθερος αυτοσχεδιασμός. Ο μαθητής εξασκείται μέσα από τον Ε.Α. στην ομάδα να αφουγκράζεται τα υπόλοιπα μέλη και να τους δίνει χώρο ή να παίρνει πρωτοβουλία για να εξελιχθεί η μουσική πορεία του.	6.2.1 Ο μαθητής καλείται να πειραματιστεί στον αυτοσχεδιασμό σε διάφορα είδη μουσικής. Δημιουργία 'ηχοτοπίων'. Μουσικοί διάλογοι, αρχικά ανά ζεύγη. 6.2.2 Ακρόαση-παρακολούθηση αντίστοιχων προσπαθειών από διάφορα συγκροτήματα.	6.2.1.1 Jiannis Toulis, <i>A Funky Exercise for violoncello solo</i> , εκδ.papagrigoriou-nakas, (Αθήνα 2012).6.2.2.1 <i>4+1Live at Sfondoni</i> http://triplebath.gr/releases/trb.025_live_at_sfondoni.html https://www.youtube.com/user/TesseraSynEna
	6.3 Σύνθεση. Ο μαθητής βοηθά μαθητές κατώτερων επιπέδων να οργανώσουν, να καταγράψουν και να εκτελέσουν τις μουσικές ιδέες τους στο όργανο επιλογής. Ομαδικότητα-συνεργασία.	6.3.1 Ανάθεση εργασιών (π.χ. για τα μουσικά σύνολα) σε ομαδικό επίπεδο.	6.3.1.1 πρόγραμμα γραφής musescore
	6.4 Ενοργάνωση – Ενορχήστρωση. Ο μαθητής καλείται να αναγνωρίσει, να αναπαράγει και να διανείμει ρόλους στα μέλη του συνόλου (solo-ρυθμική συνοδεία-κόντρα μελωδία-μπασσογραμμή κ.τ.λ.). Τροποποίηση παρτιτούρας (τροποποίηση όλων των παραμέτρων ενός μουσικού έργου). Στόχος είναι να διευρύνει τους ορίζοντές του ως εκτελεστής έργου.	6.4.1 Πειραματισμοί με δίφωνα ή τρίφωνα έργα ή και μεταγραφές, αρχικά σε ομάδες και έπειτα solo. 6.4.2 Ηχογράφηση των αποτελεσμάτων των ομάδων και κριτική ακρόαση. 6.4.3 Παραδείγματα από σύγχρονα έργα	6.4.1.1 Διαδικτυακή βιβλιοθήκη IMSLP. 6.4.2.1 Χρήση προγράμματος ηχογράφησης (π.χ. από Η/Υ). 6.4.3.1 πρόγραμμα musescore 6.4.3.2 IMSLP/ transcriptions
	6.5 Μουσική έρευνα για εκτέλεση. Εδώ το ζητούμενο είναι να εντοπίσει ο μαθητής τις πηγές αλλά και τη μέθοδο της έρευνας και να αποκτήσει ακούσματα από διαφορετικούς καλλιτέχνες-διαφορετικούς τύπους έκφρασης μέσα από την τέχνη	6.5.1 Έρευνα σε βιβλιοθήκες (σχολική, συνδρομητικές κ.ά). 6.5.2 Έρευνα σε διαδικτυακούς τόπους μουσικού ενδιαφέροντος. 6.5.3 Παρακολούθηση συναυλιών 6.5.4 Μουσική ακρόαση.	

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
	6.6 Συζήτηση με επαγγελματίες του αντικειμένου – Σεμινάρια. Ο μαθητής έχει την ευκαιρία να γνωρίσει δια ζώσης τους καλλιτέχνες, να συζητήσει μαζί τους για θέματα που αφορούν στην εκτέλεση, τη μελέτη και τα προβλήματα που δυνητικά θα αντιμετωπίσουν.	6.6.1 Κάλεσμα καλλιτεχνών στο σχολείο. 6.6.2 Εύρεση καλλιτεχνών ή και συζήτηση με τη χρήση νέων τεχνολογιών (λ.Χ. skype). 6.6.3 Συμμετοχή σε σεμινάρια (ως ακροατές).	6.6.2.1 Ανταλλαγή εμπειριών και επισκέψεις σε άλλα μουσικά σχολεία. 6.6.3.1 Προτροπή για συμμετοχή σε θερινές ακαδημίες ελληνικών πανεπιστημίων. http://music.ionio.gr/gr/academy/summer-music-academy/
7. Αξιοποίηση γνώσης, εμπειρίας και δεξιοτήτων	7.1 Σκηνική παρουσία.	7.1.1 Ασκήσεις σκηνικής παρουσίας - Έκθεση στο κοινό (solo – πιο εξειδικευμένο ή τυχαίο ακροατήριο).	7.1.1.1 Συνεργασία με εξωσχολικούς φορείς (π.χ. Δήμους) για παραχώρηση αιθουσών συναυλιών ή δημόσιων χώρων.
	7.2 Ψυχολογία της σκηνικής παρουσίας.	7.2.1 Ανάλυση των αισθημάτων και συμπεριφορών του μαθητή μετά από έκθεση σε κοινό (π.χ. τρακ, φόβος κ.α.) και εύρεση των αιτιών που δημιουργούνται. Αναφορά και παραδείγματα από βιβλία με συναφές περιεχόμενο.	7.2.1.1 Ψωματικά και ψυχολογικά προβλήματα των μουσικών, Η.Σακαλάκ. 'Το αυτί και η φωνή', Α.Τοματίς.
	7.3 Εμπειρία βοηθού τεχνικού ήχων. Εμπειρία ηχογράφησης.	7.3.1 Ενεργή συμμετοχή στη διαδικασία μιας ηχογράφησης ως βοηθός ηχολήπτη. 7.3.2 Ενεργή συμμετοχή στη διαδικασία στησίματος ενός home studio. 7.3.3 Ο μαθητής ηχογραφείται και το προϊόν επιδέχεται κριτικής ακρόασης.	7.3.1.1 http://ehomerecordingstudio.com/ 7.3.3.1 Χρήση προγράμματος ηχογράφησης από Η/Υ.
	7.4 Εμπειρία αρχηγού ομάδας (κορυφαίου). Αναγνώριση των ευθυνών και του τρόπου διοίκησης της ομάδας.	7.4.1 Υποχρεωτική 'θητεία' κάθε μαθητή για ορισμένο χρονικό διάστημα στη θέση του κορυφαίου της ομάδας. Συνεργασία με κορυφαίους άλλων ομάδων και με το διευθυντή του συνόλου.	
	7.5 Εμπειρία εφόρου ορχήστρας – βοηθού μαέστρου. Συνειδητοποίηση του επιπέδου ευθύνης και συμμετοχή στην	7.5.1 Εναλλαγή αρμοδιοτήτων ανάμεσα στους μαθητές.	

ΒΑΣΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
	οργάνωση του συνόλου.		
	7.6 Μουσικοί πειραματισμοί – βασική ρύθμιση του οργάνου. Στόχος είναι ο μαθητής να μπορεί να ρυθμίζει τις λεπτομέρειες στο στήσιμο του οργάνου, αλλά και τις σταθερές παραμέτρους που αφορούν στις αναλογίες και τις θέσεις των εξαρτημάτων του.	7.6.1 Έρευνα σε διαδικτυακούς τόπους κατασκευαστών. 7.6.2 Πειραματισμοί με ‘μη ενδεδειγμένη’ χρήση του οργάνου (χρήση εκτός του ρόλου του).	7.6.1.1 https://youtu.be/ANULMjnB-3A , https://youtu.be/cO3_Ac7Sfvk 7.6.2.1 http://listverse.com/2007/09/11/top-10-bizarre-musical-instruments/
8. Ελληνική μουσική δημιουργία	8.1 Γνωριμία - προώθηση ελληνικών έργων.	8.1.1 Αναζήτηση ελληνικών έργων στους καταλόγους βιβλιοθηκών. 8.1.2 Ακρόαση ελληνικών έργων σε συναυλίες του σχολείου, από ψηφιακούς δίσκους ή μέσω διαδικτύου. 8.1.3 Εκμάθηση και εκτέλεση ελληνικών έργων. 8.1.4 Συνεργασία με άλλες ειδικότητες για ανάλυση-μελέτη των έργων αυτών και συζήτηση.	8.1.1.1 Επικοινωνία με την Ε.Ε.Μ. ή άλλους φορείς. www.eem.org.gr/ 8.1.3.1 Επαφή με συνθέτες εν ζωή και συζήτηση-σύνθεση έργου, υπό τη μορφή εργαστηρίου (workshop).